

**MAHMUT ESAT BOZKURT
KURGUSAL DAVA YARIŞMASI 2009**

İDDİA VE SAVUNMA DİLEKÇELERİ¹

Hazırlayanlar:

Zeynep TUZLU / Serkan MERAkli / Cihan ÇELEBİ

İsa BAŞBÜYÜK / Nilüfer ALBUZ

İDDİANAME DİLEKÇELERİ

T.C.

ANKARA

C. BAŞSAVCILIĞI

TAKIM NO: 2008/1

SORUŞTURMA NO : 2004/2806

ESAS NO : 2004/2109

İDDİANAME NO : 2004/1109

İDD. VERİLME TARİHİ : 05/07/2004

¹ Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Ankara Barosu tarafından 20-21 Aralık tarihlerinde Ankara'da düzenlenen *Mahmut Esat Bozkurt Kurgusal Duruşma Yarışması*'nda Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi adına yarışan takım birinci olmuştur. Dilekçelerin hazırlanmasında Doç. Dr. Veli Özer **Özbek**, Arş. Gör. Pınar **Bacaksız**, Arş. Gör. Koray **Doğan** yarışma takımına yardımcı olmuşturlardır.

İ D D İ A N A M E**ANKARA ( ) AĞIR CEZA MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ'ne**

- DAVACI** : K. H.
- SANIKLAR** : Mustafa Kambur, Neriman Yalçınkaya,
Satılmış Coşkun, Aysel Coşkun.
- SUÇ** : Zimmet Suçu, Gerçeğe Aykırı Fiş Düzenleme Suçu,
Gerçeğe Aykırı Muhasebeleştirme Suçu, Evrakta
Sahtekarlık Suçu, Dolandırıcılık Suçu.
- UYGULANMASI
GEREKEN KANUN
MADDELERİ** : 765 Sayılı TCK m. 64, 65, 67, 79, 80, 202, 219, 279,
280, 340, 348, 503, 504; 4389 sayılı Kanun m.22, 24.
- SUÇUN İŞLENDİĞİ YER** : Türkiye Emlak Kredi Bankası Kızılcahamam Şubesi,
Anıttepe Şubesi, Nallıhan Şubesi/ANKARA
- SUÇ TARİHİ-ZAMANI** : 15.02.1999, 26.02.1999, 25.03.1999, 09.04.1999,
24.08.1999,15.09.1999, 25.11.1999, 07.01.2000,
21.05.2000, 24.01.2001.
- SUÇUN DELİLLERİ** : İddianamenin sonunda belirtilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığımıza TMSF tarafından (....) günü yapılan yazılı başvuru üzerine haber alınan suça ve şüpheliye ilişkin olarak işin gerçeğini araştırmak üzere başlatılan soruşturma işlemleri sonucu Cumhuriyet Başsavcılığımızca oluşturulan

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ;

I. OLAYLAR

Mustafa Kambur (**M.K**) Ankara-Kızılcahamam Şubesi'nde geçici görev yaptığı dönemde 15.02.1999 ve 26.02.1999'da yaptığı işlemlerin paralarını almıştır. Mustafa söz konusu işlemlerin ortaya çıkmaması için bu işlemlerin fişlerini yok ederek kasa girişlerini yapmamış, 610 numaralı vadeli Türk parasına verilen faiz giderleri hesabına borç, 010 numaralı kasa hesabına alacak yazmak suretiyle fiş düzenlemiş, yardımcı kayıtları buna göre oluşturmuştur. Böylece kasa mutabakatını sağlamıştır.

Mustafa aynı yöntemi Anıttepe Şubesi'ndeki asli görevine döndükten sonra veznedar Satılmış Coşkun (**S.C**) ve banka memuru Neriman Yalçinkaya (**N.Y.**) ile birlikte 25.03.1999, 09.04.1999, 15.09.1999, 07.01.2000, 21.05.2000 ve 24.01.2001'de uygulayarak söz konusu tarihlerdeki işlemlerin paralarını almışlardır.

15.09.1999'da Satılmış'ın yaptığı yanlışlık sebebiyle o günkü kasa mutabakatının sağlanamaması üzerine Mustafa bu yanlışlığın Muhittin'in acemiliği ile yapmış olabileceğini, durumun genel müdürlüğe intikal ederse birkaç kişinin başının yanabileceğini ileri sürmüştü, bu yüzden şube personeline aralarında para toplamayı teklif etmiştir. Söz konusu para açığı bu şekilde kapatılmıştır.

Mustafa, Satılmış ve Neriman ile birlikte gerçekleştirdiği eylemlerden başka 24.08.1999'da arkadaşlarına haber vermeden Anıttepe Şubesi'nde aynı yöntemi uygulamıştır. Söz konusu tarihteki işlemlerin paralarını almıştır.

Mustafa 25.11.1999'da geçici görevle gittiği Nallıhan Şubesi'nde aynı yöntemi uygulayarak gerçekleştirdiği işlemlerin parasını almıştır.

II. AÇIKLAMALAR

Dava konusu olayda 25.11.2000'e kadar işlenen bütün zimmete geçirme fiilleri TCK m.202'deki **Zimmet Suçunu** oluşturmaktadır. TCK m. 202/1'de "*basit zimmet*", m. 202/2'de "*nitelikli zimmet*" suçu düzenlenmektedir.

A. SUÇLA KORUNAN HUKUKSAL YARAR

Bu suçla korunan hukuksal yarar bir yandan devletin mali menfaatleri, diğer yandan da devletin memurların sadakat ve dürüstlikle görevlerini yerine getirmelerindeki menfaatidir.

B. SUÇUN FAİLİ

TCK'ye göre bu suç ancak memur olan kimse tarafından işlenebilir. Bu nedenle bu suç özgü bir suçtur. **Failin suçu işlediği sırada memur olması yeterlidir. Sonradan memur sıfatını kaybetmesi ya da fiili vazifesi başında olmadığı sırada işlemesi, suçun oluşması açısından önem taşımamaktadır (TCK m. 280).**

TCK m. 279 anlamında memur kamu görevi yapan, yani kamu gücü kullanan kişidir. Özel kanunları gereği memur sayılmış olmadıkça kamu hizmeti görenler bu suçun faili olamazlar². Nitekim, 399 sayılı KHK m.11'e göre teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel müdür, müessese müdürü, yönetim ve danışma kurulu veya yönetim komitesi üyeleri ile her çeşit personeli, teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı kamu görevlisi sayılacak ve haklarında TCK'nin ilgili hükümleri uygulanacaktır. Kamu bankaları da birer KİT olduklarından, bunların personeli, kamu görevlisi olmamalarına rağmen KHK m. 11'e göre, TCK'de öngörülen zimmet suçundan sorumlu tutulacaklardır.

Dava konusu olayda Mustafa, Satılmış ve Neriman bir kamu bankası olan Türkiye Emlak Bankası'nın personelidir. Bilindiği üzere kamu bankaları da birer Kamu İktisadi Teşebbüsüdür³. KHK m. 11 uyarınca,

² Yargıtay'ın bu konudaki aksi kararı için bkz.: Y. 5. CD. 23.05.1995, E. 931/1486 (**Tezcan, Durmuş/Erdem, M. Ruhan, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 2. Baskı, İzmir 2002, s. 155, dipnot: 155**).

³ 233 sayılı KHK'ye tabi olan Türkiye Emlak Kredi Bankası 15.11.2000 ve 4603 sayılı kanunla kamu bankası statüsünden çıkarılmıştır.

TCK'de öngörülen zimmet suçundan sorumlu tutulabilirler. **Ancak, dipnotta da belirtildiği üzere 15.11.2000'den itibaren memur gibi cezalandırılmayacaklarından bu tarihten itibaren işledikleri fiillerden ötürü TCK m. 202'de öngörülen zimmet suçundan cezalandırılmayacaklardır.**

Açıklamalar kısmında da belirtildiği gibi failin suçu işlediği sırada memur olması veya memur gibi cezalandırılması yeterlidir. TCK m. 280'de belirtildiği üzere suçun işlendiği sırada memur olup da daha sonra bu sıfatı kaybetmiş olanlar da memur gibi cezalandırılacaklardır.

Bu bilgiler ışığında bir değerlendirme yapacak olursak 25.11.2000'de önce sanıklar M.K, S.C ve N.Y bu tarihe kadar gerek tek başlarına gerekse birlikte işlemiş oldukları fiillerden ötürü memur gibi cezalandırılacaklardır.

Burada üzerinde durulması gereken bir diğer nokta ise kamu bankaları personellerinin 23.06.1999 tarihinden itibaren işledikleri zimmete geçirme fiillerinden sorumluluklarının hangi kanun hükümlerine göre belirleneceğidir. Yargıtay'a göre⁴, 4603 sayılı Kanun'un yürürlüğe giriş tarihi olan 25.11.2000'den sonra kamu bankası personellerinin işledikleri suçlara doğrudan 23.06.1999'da yürürlüğe giren Bankalar Kanunu uygulanacaktır. Yargıtay'ın bu görüşünden hareketle 23.06.1999 ile 25.11.2000 arasında işlenen zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Kanun ya da TCK m. 202 uygulanacaktır. Nitekim 4389 sayılı Kanun m. 22/11 de Yargıtay'ın bu görüşünü⁵ desteklemektedir. Ancak, Yargıtay'ın bu görüşü doktrinde

⁴ Y. CGK. E.2004/11-158, K. 2005-58,31.05 2005 (**Okuyucu Ergün**, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara 2008, s. 156, dipnot 16).

⁵ 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22. maddesinin on birinci fıkrası bir fikri içtima düzenlemesi olup KİT şeklinde örgütlenmiş Ziraat Bankası'nda görevli atılı suçu işlediği anlaşılan sanık hakkında ağır para cezası, kamu bankalarına karşı işlenen suçlarda artırım ve memuriyetten müebbeten mahkumiyet gibi daha ağır hükümler içermesi nedeniyle 399 sayılı KHK'nin 11/b maddesinin yollamasıyla TCK'nin 202 ve müteakip maddeleriyle uygulama yapılması gerekir. Y. 5. CD E. 2001/591, K. 2001/5346 (**Okuyucu Ergün**, s.169, dipnot 43).

OKUYUCU ERGÜN⁶ tarafından eleştirilmiş ve 23.06.1999'dan sonra kamu bankası personeli tarafından gerçekleştirilen zimmete geçirilme fiillerinde 4389 sayılı Kanun m. 22/3 **özel norm teşkil ettiği için** uygulanması gerektiği belirtilmiştir.

Bu bilgiler ışığında değerlendirildiğinde M.K.'nin 15.02.1999 ve 26.02.1999'da gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Kanun ile 765 sayılı Kanun'un zimmet suçunu düzenleyen hükümleri karşılaştırılarak lehe olan kanun uygulanacaktır. Ancak, 4389 sayılı Kanun m. 22/11 gereğince, daha ağır cezayı içeren TCK m. 202'nin uygulanması gerektiğinden lehe kanun-aleyhe kanun tartışması yersizdir. Bu nedenle, 25.03.1999 ve 09.04.1999'da Mustafa, Neriman ve Satılmış tarafından iştirak halinde işlenen zimmete geçirme fiillerine de TCK m. 202 uygulanmalıdır.

M.K.'nin 24.08.1999 (Anıttepe Şubesi'nde) ve 25.11.1999'da (Nallıhan Şubesi'nde) tek başına işlediği zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Kanun m. 22/11 gereği daha ağır ceza öngördüğünden (zimmete geçirme fiilinin kamu bankası aleyhine işlenmesi) TCK m. 202 uygulanacaktır.

Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın 25.11.2000'e kadar beraber işledikleri zimmete geçirme fiillerine de 4389 sayılı Kanun m. 22/11 gereği, daha ağır cezayı öngören TCK m. 202 uygulanır. Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın memur gibi cezalandırılma olanağı ortadan kalktıktan sonra 24.01.2001'de beraber işledikleri zimmete geçirme fiillerine de 4389 sayılı Kanun uygulanacaktır.

C. MADDİ UNSUR

a. Önsart: Görevi Gereği Zilyet Olma

Zimmete konu eşyanın faile görevi gereği tevdi edilmiş veya muhafaza, denetim ya da sorumluluğu altına verilmiş bulunması gerekmektedir.

Dava konusu olaydan anlaşıldığı üzere bütün zimmete geçirme fiillerinde failler zimmet konusuna görevleri gereği zilyettirler.

---

⁶ Okuyucu Ergün, s.156, dipnot 16.

b. Zimmete Geçirme

Zimmete geçirme, zimmete konu eşyanın maliki gibi tasarrufta bulunmakla gerçekleşir.

Dava konusu olaydan anlaşıldığı üzere bütün zimmete geçirme fiillerinde fail veya failerin zimmet konusu parayı kendi malvarlıklarına intikallerinden başka amaçları yoktur.

TCK m. 202/2'deki nitelikli zimmet suçunun da maddi unsuru zimmete geçirmedir. Ancak bu suçun oluşabilmesi için zimmete geçirme, dairesini aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmelidir. Bu nedenle hilenin iğfal kabiliyetinin (aldatıcı niteliğinin) bulunması gerekir⁷. **Hile, dairesini aldatıcı ve zimmet suçunun ortaya çıkmasını bertaraf edici mahiyette değilse, bir başka deyişle, failin başvurduğu hileli davranışlar basit ve normal bir incelemeyle ortaya çıkarılabiliyorsa diğer şartların bulunması durumunda zimmet suçunun basit şeklinden ceza verilmesi gerekecektir.** Burada üzerinde durulması gereken bir başka önemli sorun da zimmet suçunun hileli davranışlarla işlenmesi halinde çoğu kez bu hilenin başka suçlara -özellikle evrakta sahtekarlık- vücut vermesi durumunda ortaya çıkan içtima probleminin nasıl aşılacağıdır. Madde 202/2'nin son halinde hangi eylemlerin zimmet suçunun ağırlatıcı nedenini teşkil ettiği maddede açıkça gösterilmediği için TCK m. 78 sebebiyle nitelikli zimmet yanında işlenen diğer suçlardan da ceza verilmesi gerekmektedir. Yargıtay bu gibi durumlarda bazı

⁷ **Erem**, Faruk, Zimmet ve İhtilas, AÜHFD, Cilt: XIV, S: 1-4, 1957, s.43 vd.; **Akbulut**, İlhan, Türk Ceza Kanunu'nda Zimmet Suçu, İBD, Cilt 66, S: 7-9, 1992, s. 748. Konu ile ilgili olarak Yargıtay bir kararında "...ihtila suçundan söz edebilmek için zimmetin hile ve hud'a ile işlenmiş olması yeterli değildir. Hile ve hud'anın aynı zamanda aldatıcı nitelikte bulunması gerekir" demiştir (**Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/**Yenidünya**, A. Caner, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 5. Baskı, Ankara 2004, s. 310, dipnot: 147). Gene bir başka kararında Yargıtay : "Dairesince yapılan bir denetimde zimmet suçu ve zimmet miktarı ortaya çıkarılmıyor, zimmetin saptanması için daire dışında araştırma ve başka bilgi ve belgelere ihtiyaç duyuluyor ise fil nitelikli zimmettir" demiştir (Karar için bkz.: **Okuyucu Ergün**, s. 112, dipnot: 231).

kararlarında yalnızca TCK m. 202/2'yi uygulamakla yetinmiş, diğer suçlardan ayrıca ceza vermemiş⁸; bazı kararlarında da basit zimmet suçu yanında ayrıca evrakta sahtekarlık suçundan dolayı da failin cezalandırılacağı sonucuna varmış⁹, bazı kararlarında ise sadece evrakta sahtekarlık suçundan dolayı faili cezalandırmıştır¹⁰.

Dava konusu olayda hile, dairesini aldatacak ve fiilin açığa çıkmasını sağlayacak nitelikte değildir. Bir başka deyişle hile, iğfal kabiliyetini haiz değildir. **Çünkü, zimmet bankanın mevcut kasa defterlerinin incelenmesiyle ortaya çıkarılabilecek niteliktedir;** daire dışında bir araştırmaya gerek yoktur. Nitekim, 2001 yılının Aralık ayında Anıttepe Şubesi'nde yapılan **olağan teftiş sırasında Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın yaptığı usulsüzlükler ortaya çıkartılmıştır.**

D. MANEVİ UNSUR

Zimmet suçu kasten işlenebilen bir suç olup olası kastla da işlenebilir.

Dava konusu olayda gerçekleştirilen bütün zimmete geçirme fiillerinde fail veya failer zimmet konusu mala görevleri gereği zilyet olduklarını, bu malın kendilerine ait olmadığını bilmekte ve zimmete geçirme hareketini istemektedirler. Bu nedenle doğrudan kastla işlenmiştir.

E. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Dava konusu olayda Mustafa'nın (gerek tek başına gerek birlikte) ve Satılmış Coşkun'un gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilleri açısından herhangi bir hukuka uygunluk nedeni yoktur. Burada Neriman açısından bir hukuka uygunluk nedeni olup olmadığı tartışılabilir.

---

⁸ Karar için bkz.: **Savaş**, Vural/**Mollamahmutoğlu** Sadık, Türk Ceza Kanununun Yorumu, C:II, Ankara 1999, s. 1924.

⁹ Karar için bkz.: **Malkoç**, İsmail/**GÜLER**,Mahmut, Zimmet-İrtikap-Rüşvet ve Başlıca Memur Suçları, Ankara 1993, s. 60.

¹⁰ Karar için bkz.: **Malkoç/Güler**, Memur Suçları, s. 60.

TCK m. 49'da düzenlenen zaruret halinin söz konusu olduğu olaylarda kişi, tehlikede bulunan bir hakkını kaybetmeyi veya bunun yerine bu hakkını korumak amacıyla başkasının hakkına zarar vermeyi göze alır¹¹. Zaruret halinde tehlikeye ilişkin şartlar ve korunmaya ilişkin şartlar söz konusudur. Tehlikeye ilişkin şartlardan biri ağır ve muhakkak bir tehlikenin bulunmasıdır. Bir kimsenin veya bir şeyin mevcudiyetini tehdit eden ya da bu hakka yönelik zarar ihtimaline yol açan duruma tehlike denir. Tehlikenin ihtimal dahilinde olması yeterlidir; ancak, bunun ağır ve muhakkak olması gerekmektedir. İkinci koşul tehlikenin nefse yönelik olmasıdır. Bir diğer koşul ise tehlikeye bilerek sebebiyet verilmemesi gereğidir. Korunmaya ilişkin ilk koşul tehlikeden başka türlü korunma imkanının bulunmamasıdır. Tehlikeden kurtulmak için başka çare mevcutsa bu çarelere başvurulmalıdır. Devletin yardımı bazen bu çarelerden biri olabilir. Korunmaya ilişkin diğer bir koşul korunma hareketi ile tehlike arasında oran bulunmasıdır. Bu koşul TCK m. 49'da yer almamakla beraber doktrin tarafından kabul edilmiştir. Zaruret hali sayılan fiil masum üçüncü şahısların haklarına yönelebildiği için korunan yararın feda edilen yarardan üstün olması ya da en azından her iki yararın da eşit olmasını aramak gerekmektedir¹². Korunmaya ilişkin son koşul ise tehlikeye göğüs germe yükümlülüğünün bulunmamasıdır. Eğer hukuk düzeni bir kişiye söz konusu tehlikeyi önlemek ve ona karşı koymak hususunda yükümlülük getirmişse artık bu kişinin zaruret halinde bulunmadığını kabul etmek gerekir.

Dava konusu olayda, sanık N.Y. zimmet suçunu lösemi hastası olan çocuğunun tedavi masraflarını karşılamak için işlediğini iddia etmektedir. N.Y.'nin bu sebeple zaruret halinde olduğu gerekçesi kabul edilemez. Zira 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu geçici m.139 uyarınca Emekli

¹¹ **Artuk**, Mehmet Emin/**Gökçen**, Ahmet/ **Yenidünya**, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler 1, Ankara 2002, s. 524; **İçel**, Kayıhan/**Sokullu Akıncı**, Füsun/**ÖZGENÇ**, İzzet/**Sözüer**, Adem/**Mahmutoğlu**, Fatih S./**Ünver**, Yener, İçel Suç Teorisi, İstanbul 2000, s. 154; **Toroslu**, Nevzat, Ceza Hukukunda Zaruret Hali, Ankara 1968, s. 5 vd.

¹² **ÖZTÜRK**, Bahri/**Erdem**, Mustafa Ruhan/**Özbek**, Veli Özer, Öztürk Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2002, s. 163.

Sandığı'nın karşılayacağı muayene ve tedavi ilgililerin :

- * Hekime muayene ettirilmesi, hekimin göstereceği lüzum üzerine; teşhis için gereken klinik ve laboratuvar muayenelerinin yaptırılması,
- * Gerekirse sağlık müessesesine yatırılması,
- * Tedavi süresince gerekli ilaç ve iyileştirme vasıtalarının sağlanması,

hallerini kapsar. İlgililer kapsamına Devlet Memurlarının Tedavi ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği¹³ m. 3 uyarınca devlet memurunun aile yardımı ödeneğine hak kazanan çocukları da girmektedir.

Ayrıca *sağlık raporu* ile belirlenen ve tüberküloz, kanser, kronik böbrek, akıl hastalıkları, organ nakli ve benzeri uzun süreli tedaviye ihtiyaç gösteren hastalıkların ayakta veya meskende tedavileri sırasında kullanılmasına lüzum gösterilen ilaçlardan, hayati önemi haiz oldukları Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tespit edilecek olanların bedellerinin tamamı Sandık tarafından ödenir. Ayrıca Devlet Memurlarının Tedavi Yardımı ve Cenaze Giderleri Yönetmeliği m. 19/2 benzer bir hakkı düzenlemektedir. Yurt içinden sağlanması mümkün olmayan ilaçlar (bunların yurt içinde bulunmadığı ve kullanılmasının zorunlu olduğu Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca onandığı takdirde) yurt dışından getirilebilir. Bu takdirde, söz konusu ilacın alındığını, bunun için ödenen bedeli gösterir ve memurun bulunduğu yerdeki Sağlık Müdürü veya Hükümet Tabibince, memur Ankara'da ise Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığınca tasdik edilmiş fatura kuruma verilmek suretiyle bedeli tahsil edilir.

Bu nedenle Emekli Sandığı mensubu olan N.Y'nin lösemi hastası olan çocuğunun her türlü tedavi ve ilaç masrafları Emekli Sandığı tarafından karşılanmaktadır. Dolayısıyla zimmet suçunu işleyen N.Y'nin zaruret hali hukuka uygunluk sebebinden yararlanması mümkün değildir.

---

¹³ R.G. 11.08.1973-14622.

F. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜŞ BİÇİMLERİ

a. İçtima

Aynı suç işleme kararı ile işlenen birden fazla zimmet suçundan bir kaç basit, birkaçı nitelikli olsa dahi bu suçlar teselsül ilişkisi içinde değerlendirilebilir. Hatta bu suçların mağdurlarının farklı olması da durumu değiştirmez. TCK m. 202/2’de yer alan nitelikli zimmet suçu işlenirken başvuru hileli davranışlar bir başka suçu da oluşturuyorsa (örneğin dolandırıcılık, evrakta sahtekarlık gibi) ortaya bir içtima problemi çıkmaktadır. TCK m. 202’yi değiştiren 3679 sayılı Kanun’dan önce hangi faaliyetlerin zimmet suçunu nitelikli hale dönüştüreceği tek tek sayılmak suretiyle gösterilirken; değişiklikten sonraki TCK m. 202 bakımından hangi eylemlerin zimmet suçunun unsurunu veya ağırlatıcı nedenini oluşturacağı maddede **açıkça gösterilmediğinden**, soruna bileşik suç kuralları çerçevesinde bir çözüm getirme olanağı yoktur. Bunun dışında TCK m. 79 anlamında tek bir fiille kanunun birden fazla hükmü ihlal edilmediği için fikri içtimadan da söz edilemez¹⁴. Kaldı ki, zimmet suçunu nitelikli hale getiren davranışların mutlaka ayrı suç teşkil etmesi de gerekmez. Kısacası, evrakta sahtekarlık suçu nitelikli zimmetin unsur veya ağırlatıcı sebebi olmadığı için TCK m. 78 dolayısıyla nitelikli zimmetten başka evrakta sahtecilik suçundan da ceza verilmesi gerekir¹⁵. Dolayısıyla bu gibi durumlarda **gerçek içtima kuralları** uygulanmalıdır.

Dava konusu olayda zimmeti gizlemek için başvuru davranışlar daireyi aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak nitelikte olmadık-

¹⁴ Sahte resmi belge düzenlendiği anda suç oluşur ve tamamlanır. Dolayısıyla bundan sonra yapılan eylemler ayrı bir suç oluşturacaktır. Fakat özel belgede sahtecilik suçu; suça konu olan belgenin kullanılmasıyla oluştuğu için TCK m. 79 uygulama alanı bulabilecektir.

¹⁵ Aynı yönde: **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 311; **Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, M. Ruhan/**Önok**, R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007, s. 736; **Özgenç**, İzzet, Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002, s. 202.

larından, bir başka deyişle **ıġfal kabiliyetini haiz olmadıklarından** zimmet suçunun nitelikli halinin uygulanamayacağını belirtmiştik. Bu nedenle, zimmet suçunu gizlemek için başvuru hareketlerin bir başka suç oluşturup oluşturmadığı incelenmelidir. Bu inceleme yapılırken Mustafa'nın tek başına gerçekleştirdiği zimmet fiillerini gizlemiş olduğu davranışların hangi suç ya da suçları oluşturduğu ve sanıklar Mustafa, Satılmış ve Neriman'ın birlikte gerçekleştirdikleri zimmet fiillerini gizlemek için başvurdukları davranışlar hangi suç ya da suçları oluşturduğu ayrı ayrı değerlendirilecektir.

Öncelikle, Mustafa'nın 15.02.1999 ve 26.02.1999'da Kızılcahamam Şubesi'nde gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiillerini gizlemek için başvurduğu davranışlar değerlendirilmelidir. Mustafa, söz konusu tarihlerdeki işlemlerin fişlerini yok ederek kasa girişlerini yapmamış, 610 numaralı vadeli Türk parasına verilen faiz giderleri hesabında borç, 010 numaralı kasa hesabına alacak yazmak suretiyle fiş düzenlemiş, yardımcı kayıtları buna göre oluşturmuştur. Böylece, kasa mutabakatını sağlamıştır. Mustafa bu işlemleri gerçekleştirdiği sırada KHK m. 11/1 (b) uyarınca memur gibi cezalandırılacaklardır. Mustafa bu işlemlerin fişlerini yok ederek TCK m. 348'deki "**EVRAKI BOZMAK VEYA YOK ETMEK**" suçunu işlemiştir. Dolayısıyla TCK m. 348'in atfı uyarınca TCK m. 339'daki ceza ile cezalandırılacaktır. Mustafa'nın daha sonra memur olmaktan çıkartılması da bu hükmün uygulanmasına mani değildir (TCK m. 280). Mustafa'nın fiş düzenlemesi TCK m. 340'daki "**FİKRİ SAHTEKARLIK**" suçunu oluşturmaktadır. Mustafa'nın gerçeğe aykırı olarak düzenlediği fişlerle kasa mutabakatını sağlaması da TCK. m. 340'daki fikri sahtekarlık suçunu oluşturmaktadır.

Mustafa'nın 24.08.1999'da Anıttepe Şubesi'nde tek başına işlediği zimmete geçirme fiillerini gizlemek amacıyla başvurduğu davranışlardan söz konusu işlemlerin fişlerini yok etme davranışı TCK m. 348'deki "**EVRAKI YOK ETMEK VEYA BOZMAK**" suçunu oluşturmaktadır. Bu eylemler aynı zamanda 23.06.1999'da yürürlüğe giren Bankalar Kanunu'nun m.22/6'da yer alan ve işlemleri yok etme suçu olarak adlandırılan suç da oluşturmaktadır. Ancak, 4389 sayılı Kanun m. 22/11'deki özel fikri içtima

hükmü gereği daha ağır ceza öngören TCK m. 348 uygulanmalıdır. Mustafa'nın düzenlediği fişler ise TCK m. 340'daki suçu oluşturmaktadır. Bu suç aynı zamanda 4389 sayılı Kanun m.22/6'daki suçu da oluşturmaktadır. Ancak, daha ağır cezayı gerektirdiğinden TCK m. 340 uygulanmalıdır (4389 sayılı Kanun m. 22/11). Gerçeğe aykırı olarak muhasebeleştirilmeden ötürü de m. 22/11 gereği TCK m. 340 uygulanmalıdır. Mustafa'nın 25.11.1999'da gerçekleştirdiği gerçeğe aykırı fiş düzenlemeden dolayı TCK m. 340, işlemlerin kayıtlarını yok etmeden dolayı TCK m. 348 gerçeğe aykırı muhasebeleştirilmeden TCK m. 340 uygulanmalıdır.

Mustafa, Satılmış ve Neriman'ın 25.11.2000'e kadar birlikte gerçekleştirdikleri zimmete geçirme fiillerini gizlemek için başvurdukları işlemlerin yok edilmesi fiillerine TCK m. 348, fiş düzenlenmesi fiillerine TCK m.340, gerçeğe aykırı muhasebeleştirme fiillerine ise TCK m.340 uygulanmalıdır. Bu davranışlar 4389 sayılı Kanun m. 22/6 uyarınca da cezayı gerektirse de 4389 sayılı Kanun m. 22/11'in atfı gereği TCK hükümleri uygulanmalıdır. Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın 24.01.2001'de birlikte gerçekleştirdikleri zimmete geçirme fiilini gizlemek için başvurdukları davranışlar, suçun işlendiği tarihte söz konusu belgeler özel belge niteliğinde olduğundan bu belgenin ortadan kaldırılması m. 348'deki suçu oluşturur. Gerçeğe aykırı fiş düzenleme ve gerçeğe aykırı muhasebeleştirme eylemlerinden ötürü de 4389 sayılı Kanun m. 22/6'dan ötürü cezalandırılması gerekir.

Aynı suç işleme kararı çerçevesinde, kanunun aynı hükmünün birden fazla ihlal edilmesi durumunda zincirleme (müteselsil) suçtan söz edilir (TCK m. 80).

Objektif koşul olarak, suç teşkil eden birden fazla fiil bulunmalı ve bu fiiller kanunun aynı hükmünü ihlal etmiş olmalıdır. Aynı hüküm aynı suç tanımı demektir¹⁶. Dolayısıyla suçlardan biri basit diğeri nitelikli olabilir.

Sübjektif koşul olarak ise, failin kanununun aynı hükmünü birden fazla ihlal etmek hususundaki "genel planı, niyeti" aranmalıdır¹⁷. Aynı suç işleme

¹⁶ Centel, Nur, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2001, s. 407.

¹⁷ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler I, s. 869.

kararı failin fiilleri arasındaki sübjektif bir bağlantıyı ifade eder¹⁸. Kararı kasttan daha geniş yorumlamak gerekir.

M.K'nin Anıttepe Şubesi'nde **15.02.1999** ve **26.02.1999**'da işlemiş olduğu zimmet suçları arasında sübjektif bir bağlantı bulunduğu zincirleme suç hükümleri çerçevesinde değerlendirilmelidir. **08.03.1999**'da yapılan eksik teftiş sonucu Mustafa'nın eylemlerinin ortaya çıkmaması üzerine farklı bir suç işleme kararıyla, aynı yöntemle fakat bu sefer veznedar Satılmış ve banka memuru Neriman ile iştirak halinde **25.03.1999**, **09.04.1999**, **15.09.1999**, **07.01.2000** ile **21.05.2000**'de Anıttepe Şubesi'ndeki zimmete geçirme fiilleri zincirleme suç ilişkisi içerisinde değerlendirilmelidir. Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın **24.01.2001**'de Anıttepe Şubesi'nde işledikleri zimmete geçirme fiili ise 4389 sayılı Kanun m. 22/3'e göre cezalandırılacağından zincirleme suç ilişkisi içerisinde değerlendirilemez; çünkü, TCK m. 80'de aranılan "kanunun aynı hükmünü ihlal etmiş olma" koşulu gerçekleşmemiştir. Mustafa'nın Anıttepe Şubesi'nde **24.08.1999**'da ve Nallıhan Şubesi'nde **25.11.1999**'da yeni bir suç işleme kararıyla gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiillerini zincirleme suç ilişkisi içerisinde değerlendirme olanağı bulunmadığından, gerçek içtima hükümleri uygulanmalıdır.

b. İştirak

Bu suç özgü bir suç olduğundan memur olmayanların iştirakinden bahsedebilmek için bu kişilerin asli failin memur olduğunu bilmeleri gerekir.

Dava konusu olayda iştirak koşulları açısından bir değerlendirme yapıldığında M.K 15.02.1999 ve 26.02.1999'da Kızılcahamam Şubesi'nde, 24.08.1999'da Anıttepe Şubesi'nde, 25.11.1999'da Nallıhan Şubesi'nde gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilinden de tek başına sorumludur. Çünkü, M.K'nin yazılı tarihlerde gerçekleştirdiği tüm zimmete geçirme fiillerinde S.C ve N.Y ile aralarında iştirak iradesi¹⁹ yoktur. M.K'nin Kızılcahamam

¹⁸ İçel/Sokullu Akıncı/Özgenç/ Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 445.

¹⁹ İştirak iradesi için bkz. Önder, Ayhan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, C:II-III, İstanbul 1992, s. 446; Dönmezer, Sulhi/Erman, Sahir, Ceza Hukuku Genel Kısım, C: II, 12. Baskı, İstanbul 1999, n°: 1221; Öztürk/Erdem/Özbek, n°: 336 vd.

Şubesi'nde gerçekleştirdiği eylemlerinden S.C ve N.Y ancak o Anıttepe Şubesi'ne döndüklerinde haberdar olmuşlardır. M.K'nin Anıttepe Şubesi'nde 24.08.1999'da gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilinden arkadaşları haberdar olmadıklarından aralarından **iştirak iradesi bulunmamaktadır**. M.K, S.C ve N.Y ile Kızılcahamam Şubesi'nde gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiillerini Anıttepe Şubesi'nde de aynı yöntemi uygulamak üzere anlaşmış olduklarından, M.K'nin Nallıhan Şubesi'nde gerçekleştirdiği zimmete geçirme eylemi bakımından aralarında iştirak iradesi yoktur.

M.K. Anıttepe Şubesi'ndeki asli görevine döndükten sonra S.C. ve N.Y. ile görüşmüş, onlara Kızılcahamam Şubesi'nde gerçekleştirdiklerini anlatmış ve teftişte dahi yakalanmadığını belirterek aynı yöntemi birlikte Anıttepe Şubesi'nde de yapabileceklerini söylemiştir. Daha sonra bu şubede 25.03.1999, 09.04.1999, 15.09.1999, 07.01.2000, 21.05.2000, 24.01.2001'de zimmete geçirme fiillerini birlikte işlemişlerdir. Bu açıdan bakıldığında öncelikle Mustafa'nın bu fiiller açısından **asli manevi fail (azmettiren)** olduğunun altı çizilmelidir. TCK m. 64/2'de düzenlenen ve asli manevi iştirak olarak da adlandırılan azmettirme, "suç işleme düşünce ve kararı bulunmayan bir kimseyi, bu düşünce ve karara sevk etme"²⁰. M.K., S.C. ve N.Y. ile konuşmadan önce onlarda bu eylemleri gerçekleştirme niyeti yoktu. Mustafa aynı zamanda bu fiillerin işlenişine de katılmıştır. M.K. söz konusu işlemlerden elde edilen paraları S.C. ve N.Y. ile birlikte zimmetine geçirmiştir. Bu nedenle M.K. aynı zamanda **fiili irtikap eden olarak asli maddi faildir**(TCK m. 64/1). Azmettiren, azmettirmekle kalmayıp suçun işlenişine de katılmışsa en ağır cezayı gerektiren azmettirmeden dolayı cezalandırılır. Dolayısıyla Mustafa'nın birlikte işledikleri bu suçlarda azmettiren olduğunun kabulü gerekir. N.Y. ve S.C. ise bu tarihlerde beraber işledikleri zimmete geçirme fiillerinin "fiili irtikap eden" (fiili irtikap etme-den anlaşılması gereken, kanuni tipte yasaklanan hareketi gerçekle-

²⁰ **Erem**, Faruk/**Danışman**, Ahmet/**Artuk**, Mehmet Emin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 14. Baskı, Ankara 1997, s. 392; **Toroslu**, Nevzat, Ceza Hukuku, Ankara 1998, s. 188; **Dönmezer/Erman**, C:II, n°: 1289 vd.

tirmedir²¹) olarak asli maddi failleridirler(TCK m.64/1). Zimmet suçunun kamu bankaları aleyhine işlenmesi nitelikli haldir. Bu mağdurun sıfatından kaynaklanan fiili bir ağırlatıcı sebeptir. Bu nitelikli hal, suçun işlendiği sırada bilinmek koşuluyla faille sirayet edecektir.

Gerek Mustafa tek başına işlediği zimmet fiillerinde gerekse N.Y ve S.C. ile birlikte işlediği zimmete geçirme fiillerinde bu fiilleri gizlemek için birtakım hareketler yapmıştır. Mustafa 15.02.1999, 26.02.1999, 24.08.1999, 15.11.1999'da tek başına gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiillerini gizlemek için başvurduğu hareketlerin oluşturduğu suçların **“fiilin irtikap edeni olarak”** asli maddi failidir. Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın birlikte 25.03.1999'da gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilini saklamak için başvurulan hareketler Mustafa tarafından gerçekleştirilmiştir. Mustafa bu hareketlerin oluşturduğu suçların **“fiili irtikap edeni”** olarak asli maddi failidir. Neriman ve Satılmış bu hareketlerin oluşturduğu suçların tipinde yasaklanan hareketi yapmamakla birlikte bu suçların işlenmesinde birinci derecede rol oynadıklarından **doğrudan doğruya beraber işleyen** olarak asli maddi failleridir. Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın beraber işledikleri diğer zimmete geçirme fiillerini gizlemek için başvurdukları hareketlerin oluşturduğu suçlar bakımından her üçünün de **“fiili irtikap eden”** olarak asli maddi fail olduğunun kabulü gerekir.

Dava konusu olayda, Satılmış'ın eşi Aysel'in iştiraktan sorumlu tutulabilmesi için faillerin memur gibi cezalandırılacağını bilmesi gerekmektedir. Aysel de bunu bilmektedir. Aysel dava konusu olayda **suç işlemeye teşvik eden fer'i manevi faildir**. Teşvik, suça niyetli ve fakat henüz karar vermemiş bir kişinin bu niyetinin karara dönüşmesini sağlayacak telkinlerde bulunarak suçu işlemeye yöneltmedir²². Mustafa'nın yaptığı teklifi düşünmek için süre isteyen Satılmış, Mustafa'nın teklifini eşine anlatmış ve eşi

²¹ Erem/Danışman /Artuk, s. 390; Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Ankara 1998, s. 539; Otacı, Cengiz, Türk Ceza Hukukunda İştirak, AD., Yıl: 93, Ekim 2001, s. 155; Toroslu, s. 187.

²² Öztürk/Erdem/Özbek, n°: 342; Dönmezer/Erman, C:II, s. 1299; Toroslu, s. 189; Soyaslan, s. 543; Erem/Danışman/Artuk, s. 405; Otacı, s. 159.

Aysel'in sözleri üzerine bu teklifi kabul etmiştir. Zimmet suçunu kamu bankaları aleyhine işlenmesi ağırlatıcı neden olarak öngörülmüştür. Aysel'in zimmete geçirme fiilinin gerçekleştiği anda bunu bilmek koşuluyla suçun kamu bankalarına karşı işlenmesi ağırlatıcı ona da sirayet edecektir.

G. SUÇU ETKİLEYEN NEDENLER

a. Ağırlatıcı Nedenler

aa. Suçun Hileli Davranışlarla İşlenmesi (TCK m. 202/2):

Nitelikli zimmetten söz edilebilmesi, basit zimmet suçunun oluşması için gereken unsurlara ek olarak fiilin dairesini aldatacak ve açığa çıkmasını sağlayacak her türlü hileli davranışlarda bulunulmasına bağlıdır(TCK m. 202/2). Yukarıda da ifade edildiği üzere nitelikli zimmet suçunun oluşabilmesi için Yargıtay'ın aradığı hile ***dairede mevcut belge ve kayıtların incelenmesiyle anlaşılamayan hiledir***. Böyle bir hile iğfal kabiliyetine sahiptir. Buna karşılık dairedeki mevcut belge ve kayıtların incelenmesiyle zimmet suçu ortaya çıkarılabiliyorsa hile aldatıcı nitelikte değildir. Dolayısıyla ceza ağırlaştırılmamalıdır.

bb. Suçun Kamu Bankaları Aleyhine İşlenmesi (TCK m. 202/5):

Maddede de belirtildiği üzere zimmet suçunu oluşturan fiiller kamu bankaları aleyhine işlenmişse faile verilecek ceza üçte bir oranında arttırılacaktır. Bu ağırlatıcı sebebin uygulanabilmesi için zimmete konu olan eşyanın kamu bankasına ait olması gerekmektedir. Kamu bankası teriminden anlaşılması gereken *“sermayesi devlet tarafından ödenmiş ve özel bir kanunla kurulmuş olan ve bu sebeple Kamu İktisadi Teşebbüsü (KİT) sayılan bankalar”* dir²³.

24.01.2001'den önce işlenen bütün zimmete geçirme fiilleri sırasında Türkiye Emlak Kredi Bankası bir kamu bankasıdır. Bu nedenle söz konusu nitelikli hal uygulanmalıdır.

²³ **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, Özel Hükümler, s. 317.

cc. Suçun Emir ve İdare Yetkisine Sahip Olanlar ile Hakim ve Savcılar Tarafından İşlenmesi (TCK. m. 219/1) :

Bu ağırlatıcı nedenin uygulama alanı bulabilmesi için failin zimmete konu şeyin kullanılmasına karar vermek ve tasarrufta bulunma yetkisine haiz olması gerekir²⁴. Dava konusu olayda, M.K 15.02.1999 ve 26.02.1999'da gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilleri esnasında Kızılcahamam Şubesi'nde "geçici müdür vekili" olarak görev yapmıştır. Anıttepe Şubesi'nde gerçekleştirdiği zimmete geçirme fiilleri esnasında ise müdür yardımcısıdır. Burada "emir ve idare yetkisine sahip kişi" ifadesi çok geniş bir kullanım alanı olabilecek muğlak bir ifade olduğundan Yargıtay'a göre de dar yorumlanması gerekir²⁵. Bu nedenle, bir banka müdür yardımcısı olan M.K hakkında bu ağırlatıcı neden uygulanmamalıdır.

b. Hafifletici Nedenler

aa. Etkin Pişmanlık (TCK. m. 202/3) :

Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde yukarıdaki fıkralarda yazılı cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte biri indirilir (TCK m. 202/3).

Dava konusu olayda zararın giderilmesi yalnızca 15.09.1999'da gerçekleştirilen zimmet eylemi için söz konusu olup M.K, S.C ve N.Y'nin diğer eylemleri için geçerli değildir.

TCK m. 202/3'te düzenlenen indirim suç sonrası pişmanlık hali olup failin suçun sonuçlarını ortadan kaldırması faaliyetidir²⁶. Suç sonrası pişmanlık hali genel hükümlerde düzenlenmemekte yalnızca TCK'de bazı

²⁴ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 317; Erman, Sahir /Özek, Çetin, Ceza Hukuku Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı İşlenen Suçlar, İstanbul 1992, n°: 51.

²⁵ Y. 5. CD. 20.10.1992 tarih, 2547/3192 sayılı kararında "...İlçesi PTT Müdürü olan sanığın emir ve idare yetkisine haiz kişilerden olmadığını ..." belirtmiştir (Artuk/Gökçen/Yenidünya, Özel Hükümler, s. 318, dipnot 179).

²⁶ Artuk/Gökçen/Yenidünya, Genel Hükümler I, s.793.

hükümler için getirilmiş bulunmaktadır. TCK m. 202/3 bu düzenlemelerden biridir. **Maddede yalnızca zararın giderilmesi arandığından failin bunu yaparken ki rızasının ya da pişmanlığının önemi yoktur.**

TCK m. 202/3'te düzenlenen indirim şahsi bir indirim sebebidir²⁷. Mustafa'nın zararın tazminine katıldığı sabit olup bu indirim sebebinden yararlanmasına engel yoktur. S.C ve N.Y'nin zararın giderilmesine katılıp katılmadıkları hakkında delil olmamakla birlikte, zararın giderilmesinde menfaatlerinin olduğu çok açık olduğundan ayrıca zimmet fiilinin ortaya çıkma tehlikesi Satılmış'ın yanlışlığından kaynaklandığından **şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince** sanık lehine yorum yapılmalı ve N.Y ve S.C de bu indirim sebebinden faydalanmalıdır.

bb. Malın Değerinin Azlığı (TCK. m. 219/3) :

Zararın hafif veya pek hafif olduğu, suçun işlendiği tarihteki paranın satın alma gücüne göre belirlenecek ve zararın hesaplanmasında gecikme faizi göz önüne alınmayacaktır.

H. BANKALAR KANUNU'NDA ZİMMET SUÇU

Zimmet suçu özgü bir suçtur, bu nedenle yalnızca kamu görevlileri ya da özel kanunlarda kamu görevlisi gibi cezalandırılacağı veya zimmet suçundan sorumlu olacağı belirtilenlerce işlenebilir. 23 Haziran 1999'da yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanunu zimmet suçunu ayrıca düzenlemiştir. 4389 sayılı Kanun m. 22/3'e göre, "*Banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirirlerse altı yıldan on iki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler. Bu fıkra gösterilen suç, bankayı aldatacak ve fiilin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse faile on iki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç katı kadar ağır para cezası verilir.*

²⁷ Öztürk/Erdem/Özbek, s. 228.

Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece re'sen ödetilmesine hükmolunur. Zararın kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükmünden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir.”

a. Maddi Konu

Bankalar Kanunu m. 22/3'e göre suçu maddi konusunu bankaya ait para veya sair varlıklar oluşturur.

b. Fail

Bankalar Kanunu m. 22/3'e göre bankacılık zimmeti, yalnızca “banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları” tarafından işlenebilir. Banka mensubu olmak, suçun kurucu unsuru olduğundan, söz konusu suç dar anlamda özgü suçtur²⁸.

4389 sayılı Kanunla zimmete ilişkin getirilen özel düzenleme sonrasında kamu bankaları personellerinin TCK m. 202'de düzenlenen zimmet suçundan mı yoksa 4389 sayılı Kanunla getirilen bankacılık zimmetinden mi cezalandırılacağı problemi karşımıza çıkmaktadır. KHK m. 11/1 (b)'ye göre, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel müdür, müessese müdürü, yönetim ve danışma kurulu veya yönetim komitesi üyeleri ile her çeşit personeli, teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı kamu görevlisi sayılacak ve haklarında TCK'nin ilgili hükümleri uygulanacaktır. Kamu bankaları da birer KİT'tir ve bu bankaların personeli de KHK m. 11/1(b)'ye göre TCK'de öngörülen zimmet suçundan sorumlu tutulacaktır. Üzerinde durulması bir başka nokta ise Bankalar Kanununda banka mensuplarının işledikleri belirli fiillerin zimmet suçu olarak öngörülmüş olduğudur. Bu nedenle Bankalar Kanunu KHK'ye göre özel bir düzenlemedir. Tüm bu sebeplerden ötürü,

---

²⁸ Okuyucu Ergün, s. 153.

Bankalar Kanunu yürürlüğe girdikten sonra kamu bankalarının mensuplarının zimmete geçirme fiilleri, adı geçen kanun kapsamında değerlendirilmelidir²⁹. 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Hakkında Kanun m. 5'e göre, 233 sayılı KHK ile 399 sayılı KHK bankalara uygulanmayacak, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren adı geçen bankanın personelinin görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılmaları mümkün olmayacaktır. Burada belirtmek gerekir ki, 30.01.2002 tarih ve 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun geçici m. 1/3 ile getirilen, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Yönetim, Denetim ve Tasfiye Kurulu üyelerinin ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacaklarını öngören düzenlemeye gerek yoktu; çünkü, söz konusu amaca 4603 sayılı Kanun m. 5 ile ulaşılmıştı.

Yukarıda da açıklandığı üzere 25.11.2000'den evvel işlenen zimmet suçlarının failleri bir kamu bankasının personeli olsalar dahi haklarında TCK. m. 202 uygulanacaktır. Dolayısıyla dava konusu olayda yalnızca 24.01.2001'de işlenen zimmet suçuna bankalar kanunun hükümleri uygulanmalıdır.

c. Maddi Unsur

Görevi gereği zilyet olduğu paraları zimmetine geçiren Mustafa, Satılmış ve Neriman'ın fiilleri zimmet suçunun bütün maddi unsurlarını taşımaktadır.

Suçun maddi unsuruyla ilgili olarak TCK'de düzenlenen zimmet suçuna ilişkin açıklamalar burada da geçerlidir.

Dava konusu olayda Mustafa, Neriman ve Satılmış bankaya ait paraya görevleri gereği zilyettirler ve bu paraları 24.01.2001'de zimmetlerine geçirmişlerdir.

---

²⁹ **Okuyucu Ergün**, s. 155.

d. Hukuka Uygunluk Nedenlerinin Bulunmaması

Bu konu, bankacılık zimmeti açısından herhangi bir özellik göstermemektedir.

e. Manevi Unsur

Dava konusu olayda failler zimmet konusu mala görevleri gereği zilyet olduklarını, bu malın kendilerine ait olmadığını bilmekte ve zimmete geçirme hareketini istemektedirler. Bu nedenle doğrudan kastla işlenmiştir.

f. Suçu Etkileyen Nedenler***aa. Ağırлатıcı Neden***

Dava konusu olayda Mustafa, Neriman ve Satılmış'ın 24.01.2001'de gerçekleştirdikleri zimmete geçirme fiilini gizlemek için başvurdukları hile aldatici nitelikte değildir; çünkü, zimmet fiili şubede yapılan olağan teftiş neticesinde ortaya çıkartılmıştır. Bu nedenle failler hakkında nitelikli haller uygulanmamalıdır.

bb. Hafifletici Nedenler

Zararın kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir (4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 22/3 son cümle) .

g. Suçun Özel Görünüş Şekilleri***aa. İştirak***

Bankacılık zimmetinin özgü suç olduğu belirtilmişti. TCK'deki genel hükümler özel ceza kanunlarında düzenlenen suçlar bakımından da geçerlidir. Bu bakımdan bu kısma ilişkin yukarıda yapılan açıklamalar burada da geçerlidir.

Dava konusu olayda 24.01.2001’de gerçekleştirilen zimmet suçunun Mustafa, Neriman ve Satılmış fiili irtikap eden asli maddi failleridir. Çünkü, kanuni tipte yasaklanan zimmete geçirme fiilleri onlar tarafından gerçekleştirilmiştir. Zimmeti gizlemek için başvuru zimmete geçirme fiillerinin oluşturduğu suçların da fiili irtikap edeni olarak asli maddi faildirler.

bb. İçtima

Bankacılık zimmeti suçunun nitelikli hali işlenirken başvuru hileli faaliyetlerin bir başka suçu oluşturması durumunda ayrıca oluşan suçtan da failin cezalandırılması yoluna gidilecektir. Çünkü burada TCK m. 78 anlamında bileşik suç ilişkisinden, hangi davranışların hileyi teşkil edeceği madde metninde belirtilmediğinden, bahsedilemez.

Banka personelinin bir suç işleme kararının icrası çerçevesinde bankaya ait para veya sair varlıkları farklı zamanlarda zimmetine geçirmesi halinde zincirleme bankacılık zimmeti suçu söz konusu olacaktır (TCK m. 80).

Kanun koyucu 4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 22/11’de bir fikri içtima düzenlemesi öngörmüştür. Anılan hükme göre, “Bu Kanuna göre suç teşkil eden hareket ve fiiller başka kanunlara göre de cezayı gerektirdiği takdirde, faileri hakkında en ağır cezayı gerektiren kanun maddesi uygulanır. 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun sorumluluğu gerektiren hükümleri saklıdır”. Yargıtay da bir kararında³⁰ bu düzenlemenin bir fikri içtima düzenlemesi olduğunu vurgulamıştır. Ancak, Yargıtay’ın bu kararı doktrin tarafından eleştirilmiş ve söz konusu olayın fikri içtima kurallarına göre değil genel hüküm-özel hüküm ilişkisine göre çözümlenmesi gerektiği savunulmuştur³¹.

³⁰ 4389 sayılı Bankalar Kanunu’nun 22. maddesinin on birinci fıkrası bir fikri içtima düzenlemesi olup KİT şeklinde örgütlenmiş Ziraat Bankası’nda görevli atılı suçu işlediği anlaşılan sanık hakkında ağır para cezası, kamu bankalarına karşı işlenen suçlarda artırım ve memuriyetten müebbeten mahkumiyet gibi daha ağır hükümler içermesi nedeniyle 399 sayılı KHK’nin 11/b maddesinin yollamasıyla TCK’nin 202 ve müteakip maddeleriyle uygulama yapılması gerekir. Y. 5. CD E. 2001/591, K. 2001/5346 (**Okuyucu Ergün**, s.169, dipnot 43).

³¹ **Okuyucu Ergün**, s.169.

Dava konusu olayda 24.01.2001’de gerçekleştirilen zimmet fiilini gizlemek için başvurulmuş davranışlar 4389 sayılı Kanun m. 22/6’deki suçlardan işlemleri yok etme, gerçeğe aykırı suç işleme ve gerçeğe aykırı muhasebeleştirme suçlarını oluşturmaktadır. Bu suçun işlendiği sırada yani 24.01.2001’de kamu görevlisi değildirler. Bu nedenle düzenledikleri belgeler özel belge niteliğindedir. Faillerin söz konusu işlemleri fişlerini yok etmeleri işlemlerin yok edilmesi suçunu oluşturmakla birlikte 4389 sayılı Kanun m. 22/11 gereği TCK m. 348’deki “evrakı yok etmek veya bozmak suçunu” oluşturmaktadır. Faillerin düzenledikleri gerçeğe aykırı fiş ise gerçeğe aykırı fiş düzenleme suçunu oluşturmaktadır(4389 sayılı Kanun m. 22/6). Faillerin gerçeğe aykırı fiş ile gerçekleştirdikleri muhasebeleştirme ise “gerçeğe aykırı muhasebeleştirme suçunu oluşturmaktadır(4389 sayılı Kanun m. 22/6).

h. Usul

4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 24/1 uyarınca, “Bu Kanunda belirtilen suçlara ilişkin kovuşturma yapılması Kurum veya Fon tarafından Cumhuriyet başsavcılığına yazılı başvuruda bulunulmasına bağlıdır. Ancak, m. 22/4’de belirtilen suçlardan dolayı soruşturma ve kovuşturmalar Kurumun yazılı bildirim üzerine veya gecikmesinde sakınca görülen hallerde resen Cumhuriyet savcılarınca yapılır. Kurumun veya Fonda görevlendirilen Hazine avukatının başvuruda bulunması halinde, bunlar başvuru tarihinde müdahil sıfatını kazanırlar”.

Söz konusu hükümde öngörülen başvuru muhakeme şartı olarak nitelendirilmelidir. Muhakeme şartı, bir suç haberi kendilerine ulaştığında takiple görevli makamların re’sen harekete geçmeleri ve ceza muhakemesini başlatmaları kuralının istisnasıdır³². Muhakeme şartlarına ilişkin olarak çeşitli açılardan sınıflandırmalar yapılabilir³³. 4389 sayılı Kanun m. 24/1’de

³² **Toroslu**, Nevzat/**Feyzioğlu**, Metin, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006, s. 44.

³³ **Özbek**, Veli Özer, Ceza Muhakemesi Hukuku, Ankara 2006, s. 122 vd., **Centel**, Nur/**Zafer**, Hamide, Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2005, s. 452 vd., **Kunter**, Nurullah/**Yenisey**, Feridun/**Nuhoğlu**, Ayşe, Muhakeme Hukuku Dalı Olarak Ceza Muhakemesi Hukuku, İstanbul 2006, s. 68 vd.

yazılı başvuru şartının hangi muhakeme şartı olduğu tespit edilmelidir. Söz konusu başvuru şartının şikayet, talep ve müracaat şartlarından hangisinin kapsamına dahil olduğu belirlenmelidir. Kanun koyucu bazı suçların kovuşturulmasını suçtan zarar görenin şikayetine bağlayabilir³⁴. Suçların re'sen kovuşturulması kuralını istisnası olduğundan suçtan zarar gören kavramı dar yorumlanmalı ve aksi açıkça öngörülmedikçe doğrudan zarar gören olarak anlaşılmalıdır³⁵. BDDK ve TMSF suçun pasif süjesi olmadığından burada aranan yazılı başvuru şartı şikayet niteliğinde olamaz³⁶.

Kanun belirli suçların kovuşturulmasını dava açılmasını zorunlu kılacak biçimde belirli resmi kişi veya makamların talebine bağlayabilir³⁷. Talep, kanun tarafından bazı suçların kovuşturulması açısından aranan, belirli resmi kişi veya makamlarca dava açılmasını zorunlu kılacak biçimde yapılan ve geri alınamayan şikayet olarak tanımlanmaktadır³⁸. 4389 sayılı Kanun m. 24/1'de öngörülen yazılı başvuru şartı sonucunda savcı dava açmak zorunda değildir. Bu nedenle söz konusu başvuru şartı niteliğinde değildir.

Bazı suçlar açısından kanunlarda, devletin belirli makamları ile dava açılmasını mecburi kılmayacak biçimde başvuruda bulunması öngörülmüş olabilir³⁹. Devletin, azı suçlar bakımından, belirli makamları ile dava açılmasını mecburi kılmayacak biçimde yaptığı şikayet olarak tanımlanan bu kuruma müracaat adı verilmektedir⁴⁰. 4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 24/1'de yer alan yazılı başvuru şartı da müracaattır⁴¹.

---

³⁴ **Kunter/Yenisey/Nuhoğlu**, s. 79 vd., **Toroslu/Feyzioğlu**, s. 48.

³⁵ **Toroslu/Feyzioğlu**, s. 50.

³⁶ **Okuyucu Ergün**, s. 173.

³⁷ **Kunter/Yenisey/Nuhoğlu** s. 89, **Toroslu/Feyzioğlu**, s. 51.

³⁸ **Okuyucu Ergün**, s.174.

³⁹ **Kunter/Yenisey/Nuhoğlu**, s. 86, **Toroslu/Feyzioğlu**, s. 51.

⁴⁰ **Okuyucu Ergün**, s. 174.

⁴¹ **Reisoğlu**, Seza, Bankalar Kanunu Şerhi ve Bankacılık Uygulamasında Diğer Uygulamalar, Ankara 2002, s. 1214-1215.

İ. DOLANDIRICILIK SUÇU

15.09.1999'da Satılmış'ın yaptığı yanlışlık sebebiyle o günkü kasa mutabakatının sağlanamaması üzerine Mustafa paniğe kapılmış ve bu yanlışlığı Muhittin'in acemiliği ile yapmış olabileceğini, durumun genel müdürlüğe intikal ederse birkaç kişinin başının yanabileceğini ileri sürmüş, bu yüzden şube personeline aralarında para toplamayı teklif etmiştir.

M.K.'nin bu fiili 756 sayılı TCK m. 503 çerçevesinde suç teşkil etmektedir⁴².

Dolandırıcılık suçunu öngören hükümlerin amacı sadece malvarlığını korumak değil, aynı zamanda kişinin malvarlığına ilişkin işlemler yönünden irade özgürlüğünü de korumaktır⁴³.

Suçun mağduru, zarara uğrayan malvarlığının sahibi olan gerçek veya tüzel kişilerdir. Suçun oluşması için kendisine karşı hileli davranışta bulunan kişi ile bu yüzden malvarlığı zarara uğrayan kişinin aynı olması aranmamıştır⁴⁴. Ancak **aldatılan** ve **malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunan** kişinin aynı olması gerekmektedir⁴⁵.

Kanunda “*hile ve desise*”nin tanımı yer almamakla birlikte, öğretide hile ve desise, objektif olarak hataya düşürücü ve başkasının tasavvuru üzerinde etki yaratan her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır⁴⁶. Kanunda

⁴² “bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp onun veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlayan kişiye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve sağladığı haksız menfaatin bir misli kadar ağır para cezası verilir.

Fiili, mağdurda esasen var olan hatadan, hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak gerçekleştiren kişi hakkında da birinci fıkrada yazılı ceza uygulanır”.

⁴³ **Özgenç**, s. 16; **Erem**, Faruk/**Toroslu**, Nevzat, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2003, s. 521; **Selçuk**, Sami, Dolandırıcılık, İstanbul 1982, n°: 47.

⁴⁴ **Erem/Toroslu**, s. 521; **Tümerkan**, Somay, Dolandırıcılık Suçu (Karşılıksız Çek Keşidesi Fiilleri), İstanbul 1987, s. 22

⁴⁵ **Tezcan/Erdem**, s. 557.

⁴⁶ **Erem/Toroslu**, s. 523; **Önder**, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve

hile ve desisenin “kandırabilecek nitelikte” olması şart koşulduğundan, kullanılan hile ve desisenin bu nitelikte olup olmadığı her somut olayın özelliğine ve bununla birlikte aldatılanın durumu da göz önüne alınarak belirlenmelidir.

Dolandırıcılık suçunda başvuru hilenin belli bir ağırlığa ulaşması gerektiği kabul edilmektedir bunun yanında “Sahneye koyma görüşü” olarak adlandırılan ve DÖNMEZER⁴⁷ tarafından savunulan görüşe göre yalana doğru görünümü verecek şekilde sahneye koymak gerekir.

15.09.1999’da Satılmış’ın yaptığı yanlışlık sebebiyle o günkü kasa mutabakatının sağlanamaması üzerine Mustafa paniğe kapılmış ve bu yanlışlığı Muhittin’in acemiliği ile yapmış olabileceğini, durumun genel müdürlüğe intikal ederse birkaç kişinin başının yanabileceğini ileri sürmüştü, bu yüzden şube personeline aralarında para toplamayı teklif etmiştir.

M.K.’nin bu beyanı dolandırıcılık suçunu oluşturacak nitelikte hile teşkil etmektedir. Olayın özelliklerine göre, karşı tarafın failinden bir açıklamada bulunmasını beklediği durumlarda yanlış açıklamada bulunulmasının da bu suçu oluşturacağı görüşündeyiz⁴⁸. M.K., Emlakbank’ın Anıttepe Şubesi’nin müdür yardımcılığı görevini yürütmekte olup yaptığı açıklama şube personelinin inceleme eğilimini etkisiz bırakacak yoğunluk ve güçtedir⁴⁹. Çünkü olayın genel müdürlüğe intikal ettirilmemesi gerektiğinden

---

Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994, s. 370; **Özgenç**, s. 18; **Selçuk**, n°:67; **Tümerkan**, s. 54.

⁴⁷ **Dönmezer**, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul 2001, n°370, “başvurulan hilenin dolandırıcılık suçunu oluşturması için yapılan yalan açıklamaların doğruluğunu kabul ettirecek ve böylece karşı tarafın inceleme eğilimini etkisiz bırakacak yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana bazı dış hareketlerin eklenmesi gerekir”.

⁴⁸ Aynı yönde bkz.: **Dönmezer**, n° 370.

⁴⁹ “Dolandırıcılık suçlarında, bu amaçla yapılan yalan açıklamaların hile ve desise oluşturabilmesi için muhatabının inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana bir takım dış hareketlerin eklenmiş bulunması gerekir”. Y. CGK. 27.04.2004, 6-85/104 (**Tezcan/Erdem/Önok**, s. 557, dipnot 364).

doğruyu ortaya çıkarmak için bir inceleme yapılmasını engellenmek istemiş ayrıca zor durumda kalan bir arkadaşlarına yardım ettikleri inancı uyan-dırmıştır. TCK m. 504/1 e bendi uyarınca dolandırıcılık suçunun “*bir kim-seyi içinde bulunduğu tehlikeli veya zor durumdan kurtarmak bahanesiyle*” işlenmesi halinde faile iki yıldan beş yıla kadar ağır hapis ve sağladığı haksız menfaatin iki misli kadar ağır para cezası verilir.

a. İctima

Dava konusu olayda tek bir hileli davranışla dolandırıcılık suçu farklı kişilere karşı işlendiği için faile tek bir suçtan ceza verilmeli; ancak verilecek ceza zincirleme suç hükümleri gereği belli oranda arttırılmalıdır (TCK m. 80).

b. İştirak

Suçta iştirak genel hükümlere tabi olup yalnızca haksız menfaatten yararlanmış olmak, hile ve desise niteliğindeki hareketi gerçekleştiren kişi ile aralarında iştirak iradesi olmadığı müddetçe, şerik sayılmaya yeterli değildir⁵⁰.

Dolandırıcılık suçunun işlenmesi Satılmış'ın yanlış işleminden dolayı zimmet fiilinin ortaya çıkmasını engellemek için işlenmiş olup olayda hileli davranışın yalnızca M.K tarafından yapıldığı hakkında bilgi verilmiştir. Her ne kadar dolandırıcılık suçu işleyerek zimmet sonucu ortaya çıkan açığın kapatılmasında N.Y ve S.C'nin de menfaati olsa da M.K'nin gerçekleştirdiği hile ve desise niteliğindeki hareketine iştirak iradeleri olup olmadığı hakkında olayda açıklık söz konusu olmadığından şüpheden sanık yararlanır ilkesi uyarınca N.Y ve S.C'ye dolandırıcılık suçundan ceza verilemez.

---

⁵⁰ Tezcan/Erdem, s. 568.

IV. DELİLLER

Türkiye Emlak Kredi Bankası Kızılcahamam Şubesi, Anıttepe Şubesi, Nallıhan Şubesi kasa defterleri, tanık ifadeleri, sanıkların kollukta ve savcılıkta alınan ifadeleri ve savunmaları, bilirkişi incelemesi.

V. SONUÇ

Delillerin takdiri mahkemeye ait olmak üzere, yukarıda açıklanan nedenlerle;

Sanıkların atılı suçlardan kovuşturmalarının yapılarak; açıklamalar bölümündeki anlatımda belirginleştirilen lehine ve aleyhine hususlar da gözetilerek;

Sanıkların atılı suçtan kovuşturmalarının yapılarak; açıklamalar ölümlündeki anlatımda belirginleştirilen lehine ve aleyhine hususlar da gözetilerek; M.K'nin TCK'nin m. 202, 340, 348, 503, 504, 64, 80 ve 4389 sayılı Kanun m. 22 uyarınca, N.Y'nin TCK'nin m. 202, 340, 348, 64, 80 ve 4389 sayılı Kanun m. 22 uyarınca, S.C'nin TCK'nin m. 202, 340, 348, 64, 80 ve 4389 sayılı Kanun m. 22 uyarınca, S.C'nin eşi Aysel'in TCK'nin 65 ve 67'nci maddeleri uyarınca, iddianame ile sunulan delillerle muhakemesini takiben, sübut bulacak hukuka aykırılık teşkil eden davranışlarına uyan bu maddelerde öngörülen hapis cezalarına mahkumiyetlerine ve buna bağlı hak yoksunluklarına karar verilmesi hususları kamu adına iddia ve talep olunur.

05.07.2004

T.C.

TAKIM NO: 2008/1

ANKARA

C. BAŞSAVCILIĞI

SORUŞTURMA NO : 2004/110

ESAS NO : 2004/112

İDDİANAME NO : 2004/113

İDD. VERİLME TARİHİ : 05.07.2004

İ D D İ A N A M E

ANKARA ( ) ASLİYE CEZA MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ'ne

DAVACI : K. H

SANIK : Ahmet AÇIKGÖZ

SUÇ : Denetim Görevini İhmal ile Zimmete Sebebiyet Verme Suçu

UYGULANMASI

GEREKEN KANUN

MADDELERİ : 765 Sayılı TCK m. 203, 279, 280

SUÇUN İŞLENDİĞİ YER : Emlak Bankası Anıttepe Şubesi/ANKARA

SUÇ TARİHİ-ZAMANI : ... Mart 1999

SUÇUN DELİLLERİ : İddianamenin sonunda belirtilmiştir.

Cumhuriyet Başsavcılığımıza Emlak Bankası adına Av....'nın
..... günü yaptığı bildirim üzerine haber alınan suça ve şüpheliye
ilişkin olarak işin gerçeğini araştırmak üzere başlatılan soruşturma
işlemleri sonucu Cumhuriyet Başsavcılığımızca oluşturulan

SORUŞTURMA EVRAKI İNCELENDİ;

I. OLAYLAR

1999 yılının Mart ayında müfettiş Ahmet AÇIKGÖZ olağan teftişi gerçekleştirmek üzere Emlak Bankası Ankara Anıttepe Şubesi'ne gönderilmiştir.

Ahmet AÇIKGÖZ olağan incelemede, incelemekle görevli olduğu tüm defterleri incelemeyerek görevinin gereğini yerine getirmekten kaçınmıştır.

II. AÇIKLAMALAR

1. Ahmet Açıkgöz incelemekle yükümlü olduğu defterleri sadece iki tanesini incelemekle yetinip geri kalanını incelemeye devam etmemiştir. Bu sebeple başka bir suça konu olacak eylemlerin yetersiz, eksik inceleme yüzünden zamanında tespit edilememiş ve bankanın zararı doğmuştur. Olağan teftiş sırasında söz konusu tüm belgeleri incelemeyerek görevini savsaması suç tarihi itibarıyla 765 sayılı TCK'nin 230. maddesindeki görevi ihmal suçuna göre özel hüküm niteliğindeki 765 sayılı TCK'nin 203. maddesindeki *Denetim Görevini İhmal ile Zimmete Sebebiyet Verme Suçunu* oluşturur⁵¹. Zira müfettiş yapmakla yükümlü olduğu işi sebepsiz olarak yapmaktan kaçınmış ve bunun neticesinde bankaya karşı işlenmekte olan zimmet fiilleri artmıştır.

A. SUÇLA KORUNAN HUKUKİ DEĞER

2. Dava konusu suç genel mahiyetteki görevi ihmal suçunun zimmet suçuna ilişkin olarak düzenlenmiş özel şeklidir. Bu nedenle bu suç tipi hem görevi ihmal hem de zimmet suçunun korumakta olduğu hukuki yararları

⁵¹ *Denetim Görevini İhmal ile Zimmete Sebebiyet Verme*

Madde 203 - Denetim görevini ihmal ederek 202 nci maddenin birinci fıkrasında yazılı zimmetin oluşmasını veya artmasını mümkün kılmış olan kimseye üç aydan iki yıla kadar hapis ve beşyüzbin liradan ikimilyon liraya kadar ağır para cezası verilir.

Fail, meydana gelen zararın ödenmesinden asıl fail ile birlikte sorumlu tutulur.

korumak amacıyla düzenlemiştir. Görevi ihmal suçunun kanunda düzenleniş amacı kamu görevinin yerine getirilmesinde disiplini ve kamu yönetiminin düzenli biçimde işlenmesini sağlamaktır⁵². Madde gerekçesinde de belirtildiği üzere, kamu faaliyetlerinin gerek eşitlik, gerek liyakatlik açısından adalet ilkelerine uygun yürütüldüğü hususunda toplumda egemen olan güvenin, inancın sarsılmaması gerekmektedir⁵³. Bu şekilde, kamusal faaliyetlerin yerinde ve zamanında yerine getirilmesiyle devlet menfaati korunmak istenmektedir. Sonuç olarak görevi savsama eylemi Devlet yönetimine karşı işlenmiş bir suçtur ve korunan değer, devlet işleyişinin zamanında yapıldığı hakkındaki inançtır⁵⁴. Ayrıca suçla zimmet suçuyla korunmak istenen devletin mali menfaatlerinin de korunma altına alınması amaçlanmıştır.

B. FAİL

3. Suçun faili ancak TCK m. 279/1 anlamında kamu görevi gören memurlar olabilir. Savsanan ve geciktirilen veya yapılamayan, memuriyet görevi olmalıdır. KİT personelinin cezai sorumluluğunu düzenleyen 22.1.1990 tarih ve 399 sayılı KHK'nin 11/b maddesine göre KİT personeli de bağlı olduğu kuruma ait mallar üzerinde işlediği suçlardan dolayı görevi ihmal suçunun faili olabilir⁵⁵. Olayda Ahmet Açıkgöz suç tarihi (Mart 1999)

⁵² **Erman, Sahir/Özek, Çetin**, Ceza Hukuk Özel Bölüm, Kamu İdaresine Karşı Suçlar, İstanbul 1992 no 357; Cihan, Hıfzı Timur Armağanı, s.183; Soyaslan 5. Baskı, s. 521 ('maddenin himaye ettiği değer bir yandan idarenin normal olarak güvenilirlik, itibar ve normal fonksiyonunu dürüstlük içinde sürdürmesi, diğer yandan kişilerin zarara uğramaması, haksız menfaat temin etmelerini önlemektir.') **Demirbaş, TİMUR** 'Türk Ceza Kanununda Memuriyet Görevini İhmal ve Kötüye Kullanma Cürümleri', Prof. Dr. Kudret Ayiter Armağanı, DEÜHFD, cilt III, sayı 1-4, Ankara 1987 s. 250

⁵³ **Tezcan, Durmuş/Erdem, Mustafa/Önok R. Murat**, Ceza Özel Hukuku, 4. Baskı, Ankara 2006, s. 633

⁵⁴ **YARGITAY** 4. ceza dairesi 31.1.1994 301/474, <http://yargitay.gov.tr>. Öğretide aynı yönde **Demirbaş, Ayiter** Armağanı, s. 257 vd.

⁵⁵ KİT personelinin, teşebbüslerin ve onlara bağlı ortakların paraları ve para hükmündeki evrak ve sentleri ve diğer mevcutları ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her

itibariyle kamu bankası olan Emlak Bankası'nda müfettişlik görevinde bulunmaktadır dolayısıyla bir KİT personelidir ve 399 sayılı KHK'nin 11/b maddesi uyarınca görevi ihmalden dolayı cezai sorumluluğu doğacak ve memur gibi cezalandırılacaktır. Ayrıca, TCK m. 280 uyarınca memuriyet sıfatı, suçu teşkil eden unsurlardan veya suçun ağırlatıcı nedenlerinden sayıldığı yerlerde memurun bu sıfatı sonradan yitirmiş olması veya suçun vukuu sırasında görevini ifa halinde bulunmaması bu kanun hükmünün uygulanmasına engel değildir. Bu nedenle Emlak Bankasının daha sonra niteliğinin değişmesine bağlı olarak müfettişin memur gibi cezalandırılmayacak olması bu hükmün uygulanması bakımından engel (istisna) teşkil etmeyecektir.

C. MADDİ UNSUR

a. Hareket

4. Suçun kanunda düzenlenen hareket şekli **denetim görevinin ihmaldir**. Bunun için de failin yapmayı ihmal ettiği yani yapmadığı işlemin, görevine girmesi, yani yapmak ve geciktirmemekle yükümlü olduğu bir işlemin olması gerekir. Suçun maddi unsuru olan 'ihmal etme', yerine getirilmesi gereken bir görevin hiç ya da gereği gibi yerine getirilmemesi ya da belirli süre içinde yapılması gereken bir işlemin bu süre geçtikten sonra yapılamaması anlamına gelir⁵⁶. Suç bu anlamda icrai değil ihmali bir suçtur.

b. Nedensellik (İliyet) Bağı

5. TCK'nin 203. maddesi gereği, görevlinin denetim görevini yerine getirmekten kaçınması yani yapmakla yükümlü olduğu işi yapmaktan imtina etmesi suçun meydana gelmesi için yeterli değildir. Bunun için ayrıca ihmal

---

türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar nedeni ile memur gibi cezalandırılacakları... **YARGITAY** 4.CD 10.10.1990 4204/4922 <http://yargitay.gov.tr>

⁵⁶ **Demirbaş**, Ayiter Armağanı, s. 260; **Artuk/Gökçen/Yenidünya**, s.455; **Toroslu**, Nevzat, Ceza Hukuku, Ankara, 1998 s. 245; **Soyaslan**, Doğan Ceza Hukuk Özel Hükümler, 2. baskı, Ankara, 1997 s. 550 vd.

neticesinde zimmetin oluşması veya artması gerekmektedir. Zimmetin oluşması veya artması (olayımızda zimmette artış olmuştur) ile denetim görevinin ihmal edilmesi arasında nedensellik bağının varlığı gereklidir. Somut olayda bu nedensellik bağı mevcuttur zira diğer davanın şüphelilerinden ve diğer şüphelileri azmettiren konumunda olan Mustafa teftiş neticesinde yakalanmamasında cesaret alarak fiillerine devam etmiştir. Eğer Mustafa yakalanmış olsaydı zimmet fiillerinde artış olamayacağından nedensellik bağının varlığını kabul etmek gerekir.

D. MANEVİ UNSUR

6. Suçun oluşması açısından genel kast yeterlidir. Özel kast aranmaz. Gayri muayyen kastla da suçun işlenebilmesi mümkündür. Suç taksir ile işlenemez. Bu suçta aranan ihmal kastı olup failin görevini yerine getirmediğini bilmesi ve bunu yerine getirmemeyi istemesi şeklinde ifade olunabilir.

Olay bakımından müfettişin herhangi bir amaç veya sebep olmaksızın incelemekle yükümlü olduğu defterlerin bir kısmını incelememesi kasıtlı bir davranıştır. Bunun yanında failin zimmetin artması neticesi bakımından da gayri muayyen (belirli olmayan) kastla hareket ettiğinin kabulü gerekir. Zira müfettiş konumunda olan şüphelinin bu neticeyi uzmanlığı olan bu işte öngörmemiş olduğunu söylemek hayatın olağan akışına aykırı düşer. Fail öngörmüş olmasına rağmen neticeyi kabullenerek gayri muayyen kastla neticeyi göze almıştır. Bu nedenle suçun manevi unsurunun da olayda gerçekleşmiş olduğunun kabulü gerekir.

E. SUÇUN HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

7. Bu suç bakımından hukuka aykırılık unsurunu ortadan kaldıracak bir durum bulunmamaktadır. Görevi savsama suçunda kamu yönetiminde disiplin sağlanması da amaçlandığından, kişilerin mağduriyetine sebep olan

davranışların varlığı durumunda, zarar gören mağdurun rızasının bulunması suçun hukuka aykırılığına etki etmez⁵⁷.

III. DELİLLER

Emlak Bankası Ankara Anıttepe Şubesi kasa defterleri, aynı defterler itibariyle daha sonra tespit edilmiş suçlar hakkında açılmış olan davalar, tanık ifadeleri.

IV. SONUÇ

Delillerin takdiri mahkemeye ait olmak üzere, yukarıda açıklanan nedenlerle;

Sanığın atılı suçtan kovuşturmasının yapılarak; açıklamalar bölümündeki anlatımda belirginleştirilen lehine ve aleyhine hususlar da gözetilerek; TCK'nin 203, 280. maddeleri uyarınca iddianame ile sunulan delillerle muhakemesini takiben, sübut bulacak hukuka aykırılık teşkil eden davranışlarına uyan bu maddelerde öngörülen hapis cezalarına mahkûmiyetine ve buna bağlı hak yoksunluklarına karar verilmesi, hususları kamu adına iddia ve talep olunur. **05.07.2004**

---

⁵⁷ TEZCAN/ERDEM/ ÖNOK, 4. Bası, s. 648, Ankara 2006

SAVUNMA DİLEKÇELERİ

SAVUNMA DİLEKÇESİ 1

TAKIM NO: 2008/1

ANKARA ( ) AĞIR CEZA MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ'ne

Esas No : 2004/0808

Savunma Sunan : Mustafa Kambur, Neriman Yalçınkaya, Satılmış Coşkun,
Aysel Coşkun

Vekilleri : Av.

Suç : 765 sayılı TCK m.202 Zimmet Suçu, m.340 Fikri Sahtekarlık
Suçu, m.348 Evrakı Yok Etmek veya Bozmak Suçu, m.503,
Dolandırıcılık Suçu, 4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 22.

Konu : 2004/1109 sayılı iddianame ile müvekkiller Mustafa Kambur,
Neriman Yalçınkaya, Satılmış Coşkun haklarında açılan kamu
davasına ilişkin savunmamızdır.

I. SAVUNMALARIMIZ

A. 4389 SAYILI BANKALAR KANUNU ile TCK m. 202 ARASINDAKİ UYGULAMA SORUNU

1. 23 Haziran 1999'da yürürlüğe giren 4389 sayılı Bankalar Kanunu zimmet suçunu özel olarak düzenlemiştir. Söz konusu kanun m. 22/3'e göre "Banka yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile diğer mensupları görevleri dolayısıyla kendilerine tevdi olunan veya muhafazaları, denetim veya sorumlulukları altında bulunan bankaya ait para veya sair varlıkları zimmetlerine geçirirlerse altı yıldan oniki yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılacakları gibi bankanın uğradığı zararı tazmine mahkum edilirler. Bu fıkrafta

gösterilen suç, bankayı aldatacak ve filin açığa çıkmamasını sağlayacak her türlü hileli faaliyette bulunmak suretiyle işlenmişse faile oniki yıldan aşağı olmamak üzere ağır hapis ve meydana gelen zararın üç katı kadar ağır para cezası verilir. Ayrıca meydana gelen zararın ödenmemesi halinde mahkemece re'sen ödettilmesine hükmolunur. Zararın kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte bir oranında indirilir”.

4389 sayılı Bankalar Kanunu m. 22/3 ile getirilen özel düzenleme sonrasında kamu bankalarının⁵⁸ personellerinin 4389 sayılı Kanun'dan mı yoksa TCK'de öngörülen zimmet suçundan mı sorumlu tutulacağı tartışılmıştır. Sorun genel kanun-özel kanun, önceki kanun-sonraki kanun ilişkisine göre çözümlenmelidir⁵⁹. TCK'de öngörülen zimmet suçu sadece kamu görevlileri ya da özel kanunları gereği kamu görevlisi gibi cezalandırılacakları öngörülen kişilerce işlenebilir. 399 sayılı KHK m. 11/1-(b)'ye göre, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel müdür, müessese müdürü, yönetim ve danışma kurulu veya yönetim komitesi üyeleri ile her çeşit personeli, teşebbüslerin ve bağlı ortaklıkların paralarına ve para hükmündeki evrak ve senetlerine ve diğer mevcutlarına karşı işledikleri suçlar ile bilanço, tutanak, rapor ve benzeri her türlü belge ve defterleri üzerinde işledikleri suçlar ile ifa ettikleri görevlerinden doğan suçlardan dolayı kamu görevlisi sayılacak ve haklarında TCK'nin ilgili hükümleri uygulanacaktır. Kamu bankaları da birer KİT'tir ve bu bankaların personeli de 399 sayılı KHK'nin m. 11/1-(b)'ye göre TCK'de öngörülen zimmet suçundan sorumlu tutulacaktır. 399 sayılı KHK, TCK'ye oranla özel nitelikte bir düzenlemedir. Bankalar

⁵⁸ 233 sayılı KHK'nin 60. maddesi uyarınca bu KHK'ye tabi teşebbüsler, bunlara ait müessese ve bağlı ortaklıklar ile teşekkül ve kuruluşların ilgili olduğu bakanlıklar ekli listede gösterilmiştir. Söz konusu ekli A listesine göre Türkiye İhracat Kredi Bankası, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Emlak Bankası, Halkbank, Etibank KİT sayılmaktadır. Ancak, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Emlak Bankası, Halkbank ve Etibank söz konusu KHK kapsamında çıkarılmıştır. Dava konusu olay bakımından önem arz eden Türkiye Emlak Bankası 15.11.2000 ve 4603 sayılı kanunla kamu bankası statüsünden çıkarılmıştır.

⁵⁹ **Okuyucu Ergün**, Güneş, Türk Ceza Hukukunda Zimmet Suçu, Ankara 2008, s. 154.

Kanunu da 399 sayılı KHK'ye göre özel bir düzenlemedir; çünkü kamu bankalarından başka KİTler de mevcuttur. Bankalar Kanunu yalnızca bankaları ilgilendiren düzenlemeleri içermektedir. Bu nedenle, 4389 sayılı Bankalar Kanunu yürürlüğe girdikten sonra kamu bankaları personellerinin işledikleri zimmete geçirme fiilleri, 4389 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmelidir⁶⁰.

15.11.2000 gün ve 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Hakkında Kanununun 5. maddesine göre, 233 sayılı KHK ile 399 sayılı KHK bankalara uygulanmayacak, bu kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren adı geçen bankanın personelinin görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlardan dolayı kamu görevlisi gibi cezalandırılmaları mümkün olmayacaktır. Burada belirtmek gerekir ki, 30. 01. 2002 tarih ve 4743 sayılı Mali Sektöre Olan Borçların Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun geçici m.1/3'le getirilen, Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Yönetim, Denetim ve Tasfiye Kurulu üyelerinin ceza ve idare hukuku bakımından memur sayılmayacaklarını öngören düzenlemeye gerek yoktu; çünkü söz konusu amaca 4603 sayılı yasanın 5. maddesiyle ulaşılmıştı.

Dava konusu olayda Türkiye Emlak Kredi Bankası 25.11.2000 tarih ve 4603 sayılı Kanunla kamu bankası statüsünden çıkartılana kadar kamu bankasıdır. Bu nedenle 4389 sayılı Kanunun yürürlüğe giriş tarihi olan 23.06.1999 ile 25.11.2000 arasında kamu bankaları personelleri tarafından işlenen zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Bankalar Kanunu uygulanmalıdır; çünkü söz konusu kanunda yer alan zimmete ilişkin düzenlemenin TCK'de düzenlenen zimmete oranla uygulanma önceliği vardır. Bu, "özel normun uygulanma ilkesi" gereğidir. 4389 sayılı yasanın 22/11. maddesinde öngörülen özel içtima düzenlemesi de varılan sonucu değiştirmez. Çünkü genel hüküm özel hüküm ilişkisinin bulunduğu bir olayda fikri içtima söz konusu olamaz⁶¹. Bu nedenle Mustafa Kambur'un 24.08.1999 ve 25.11.1999

⁶⁰ **Okuyucu Ergün**, s. 155.

⁶¹ **Okuyucu Ergün**, s. 169.

tarihlerinde tek başına işlediği zimmete geçirme fiilleriyle; 25.03.1999, 09.04.1999, 15.09.1999, 07.01.2000 ve 21.05.2000’de Neriman ve Satılmış ile birlikte işlediği zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Bankalar Kanunu uygulanmalıdır. Bu tarihlerde işlenen zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Kanun uygulanacağından zimmete geçirme fiilinin kamu bankalarına karşı işlenmesi ağırlatıcı nedeni de failler hakkında uygulanamayacaktır. Söz konusu ağırlatıcı nedene benzer bir düzenleme 4389 sayılı Kanun’da yer almamaktadır.

Müvekkil Mustafa Kambur’un 15.02.1999 ve 26.02.1999’da Kızılcahamam Şubesinde işlediği zimmete geçirme fiillerine ise daha lehe hükümler içermesi nedeniyle 4389 sayılı Kanun m. 22/11 uygulanmalıdır. TCK. m. 202 ile 4389 sayılı Kanun m. 22/3’de zimmet suçunun basit ve nitelikli halleri için öngörülen hapis cezaları ile para cezaları arasında bir fark olmamakla birlikte, 4389 sayılı Kanun’da suçun kamu bankası aleyhine işlenmesi ağırlatıcı nedeni öngörülmemiştir. Bu nedenle, 4389 sayılı Kanun’un zimmeti düzenleyen 22/3 maddesi TCK. m. 202’ye oranla daha lehedir. Bu nedenle dava konusu olayda Mustafa Kambur’un Kızılcahamam Şubesi’nde işlediği zimmete geçirme fiillerine 4389 sayılı Kanun’un uygulanması gerekmektedir.

Mustafa, Neriman ve Satılmış tarafından 25.03.1999 ile 09.04.1999’da işlenen zimmete geçirme fiillerine daha lehe hükümler içermesi sebebiyle 4389 s. Bankalar Kanunu m. 22/3 uygulanmalıdır.

2. Bunun dışında müvekkiller hakkında TCK m. 348’deki “**EVRAKI BOZMAK VEYA YOK ETMEK**” suçu ve TCK m. 340’daki “**FİKRİ SAHTEKARLIK**” suçlarını işledikleri iddia olunmaktadır. Ancak zimmet suçlarını gizlemek için başvurdukları iddia olunan bu hareketlerin oluşturduğu suçlardan müvekkillere fiilin bütünlüğü uyarınca ceza verilmesi mümkün değildir. Zira fikri içtima gereği en ağır cezayı zimmet suçu gerektirdiğinden yalnızca zimmet suçuna ilişkin yargılama yapılmalıdır. Her ne kadar bu hareketler farklı tarihlerde yapılmış olsa dahi bunlar hareketleri parçalara ayrılabilir zimmet suçuna ait fiile dahildir.

B. ZARURET HALİ

Dava konusu olayda N.Y zimmet suçunu lösemi hastası olan çocuğunun tedavi giderlerini karşılamak amacıyla işlemiştir. N.Y çocuğunun tedavini masraflarını karşılayamazsa çocuğu ağır ve muhakkak bir tehlike olan ölüm sonucu ile karşılaşacaktır. N.Y söz konusu zimmet suçunu 25.03.1999 ile 2001 yılının Aralık ayına kadar işlemiştir. Bu durum söz konusu suçu çocuğunun tedavi masraflarını karşılamak amacıyla işlediğini göstermektedir. Emekli Sandığı lösemi hastalarının her türlü tedavi giderlerini karşılamayıp sadece belirli bir oranını karşılamakla yetinmektedir. Ayrıca, yurtdışından getirilmesi zorunlu olan ilaçlar yurtdışından hasta tarafından alınmalı ve bedelinin yine hasta tarafından ödenmesi gerekmektedir. Emekli Sandığı ilacın bedelini faturanın kuruma ibrazından uzun süre geçtikten sonra hastaya geri vermektedir. Müvekkil söz konusu ilaçları öncelikle kendi alım gücüyle temin etmek zorundadır. Bu nedenle müvekkil yüksek alım gücü gerektiren ve yurt dışından getirilmesi zorunlu olan ilaçları temin edebilmek için söz konusu zimmet suçunu işlemek zorunda kalmıştır. Dolayısıyla müvekkil hakkında zaruret hali hukuka uygunluk sebebinin koşulları gerçekleşmiştir. Tüm bu nedenlerden ötürü müvekkilin zimmet suçundan sorumlu tutulabilmesi mümkün değildir.

C. ZİNCİRLEME SUÇ

Bir suç işleme kararının icrası kapsamında, değişik zamanlarda yasanın aynı hükmünün birden fazla ihlal edilmesi durumunda, TCK m. 80 gereğince bir cezaya hükmedilir. Zincirleme suçun özelliği, ortada birden fazla suç bulunmasına rağmen, bunların tek suç sayılarak, faile arttırılarak tek bir ceza verilmesidir⁶².

Zincirleme suçun oluşabilmesi için gerekli olan objektif koşul, birden çok suçun işlenmesi ve bu suçların yasanın aynı hükmünü ihlal etmesidir. Burada fail birden fazla fiille, yasanın aynı hükmünü birden fazla ihlal etmektedir. Aynı hüküm teriminin aynı madde ile sınırlanmasının mümkün

⁶² Centel, Nur, Türk Ceza Hukukuna Giriş, İstanbul 2001, s. 404

olmadığı, suçun temel şekli ile daha az veya daha çok cezayı gerektiren nitelikli hallerini de kapsadığı gibi; iki kanunun hükümleri arasında aynı suç tipini içerenler varsa, bunların aynı hüküm şeklinde nitelendirilmesi de olanaklı olmalıdır. Örneğin hizmete veya tevdi edilen bir göreve ilişkin olarak gerçeğe aykırı resmi belge düzenleyen ve böylece Askeri Ceza Kanunu m. 134'deki suçu işledikten sonra, atandığı devlet memuriyetinde yine resmi belgede sahtekarlık suçunu (TCK. m. 339) işleyen kimse, diğer koşulların da bulunması halinde zincirleme suç hükümlerine göre sorumlu tutulabilir⁶³. **Dolayısıyla, iddianameye konu olayda 25.11.2000'den evvel işlenen zimmete geçirme fiillerinin TCK m. 202'yi bu tarihten sonraki zimmete geçirme fiilinin 4389 s. Kanun'un m. 22'yi ihlal etmiş olması, zincirleme suçun varlığına engel oluşturmaz.**

Sübjektif koşul ise, failin fiilleri arasında sübjektif bir bağlantı olan, aynı suç işleme kararının varlığıdır. Buradaki "karar", kasttan farklı bir kavramdır. Aynı suç işleme kararı, failin hareketleri arasında bulunması gereken sübjektif bir bağlantıyı ifade eder. Dolayısıyla, her hareketin önceki hareketlerin devamı olarak gözükmesi ve böylece failin bütün hareketlerinin arasında tek bir sübjektif bağlantının bulunması, aynı suç işleme kararının kabulü sonucunu doğurur⁶⁴. Bu sübjektif koşul önceden kurulan bir plana dayanılarak işlenen eylemlerin yanı sıra, **eylemlerin devamına sonradan karar verilmesi hallerinde de gerçekleşebilir**⁶⁵. Yani aynı suç işleme kararını, failin suç işlemeden önceki planı ile sınırlamak doğru değildir. Tüm eylemlerin önceden ayrıntılı bir şekilde öngörülmesi, suç işleme kararının birliği açısından gerekli bir unsur olmadığı için, bu durum failin tüm eylemlerini önceden ayrıntılı bir şekilde öngörmesi zorunluluğunu ortadan kaldırır. Örneğin, belli bir tarihte işlenmesi planlanan suçun bazı nedenlerle ertelenmesi veya sonradan işlenecek eylemlerin fail tarafından belirli koşulların gerçekleşmesine bağlı tutulması sübjektif koşulun gerçekleşmesine

⁶³ **İçel**, Kayıhan/Sokullu Akıncı, Fusun/Özgenç, İzzet/Sözüer, Adem/Mahmutoğlu, Fatih S. /Ünver, Yener, İçel Suç Teorisi, İstanbul 2000, s. 443. Bu görüşü savunan yazarlara göre aynı hükümden anlaşılması gereken, aynı suç tipidir.

⁶⁴ **Centel**, s. 408

⁶⁵ **İçel/Sokullu Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver**, s. 446

engel değildir⁶⁶. Nitekim, iddianameye konu olan olayda, müfettiş tarafından yapılan teftiş sonucunda kayıtların açığa çıkmaması üzerine, zimmet suçunun yeni bir suç işleme kararıyla işlendiği iddiası yerinde değildir.

Aynı suç işleme kararının varlığı, her olayda suçun işlenmesindeki özellikler, suçun işleniş biçimi, eylemlerin işlendikleri yer ve işlenme zamanı, eylemle korunan değer, olayların oluşum ve gelişimi ile tüm özellikleri olaysal olarak değerlendirilerek belirlenecektir⁶⁷. Yani, hakim “sübjektif bağın” bulunup bulunmadığını değerlendirirken gündelik hayat tecrübelerine dayanacak ve suçların işleniş şekillerindeki benzerlik, suçların işlenme zamanları ve yerleri arasındaki ilişki, suçların işlenmesine hükümden sonra devam edilip edilmediği gibi yardımcı kriterlerden yararlanabilecektir. Suçların işleniş şekilleri arasındaki benzerlik sübjektif bağın tespitinde yardımcı olabilir. Olayda, zimmet fiillerine baktığımızda, işleniş tarzları bakımından **gerçeğe aykırı kayıt tutulmak suretiyle 610 numaralı hesaba borç, 010 numaralı kasa hesabına alacak yazmak** gibi benzer yöntemler kullanıldığı göze çarpmaktadır. Olayda bazı zimmete geçirme fiillerinin iştirak halinde işlenmesi bezerliği bozucu nitelikte değildir. Çünkü suçlardan bazılarını yalnız başına işleyen failin, diğer suçları başkaları ile iştirak halinde işlenmesi ve iştirak halindeki bu suçlarda asli maddi fail durumunda bulunması zincirleme suç ilişkisine engel oluşturmaz⁶⁸. Zaten işleyeceği suçu kısımlara bölen failin, sonraki fiilleri işlerken **asli-maddi fail** olarak iştirak ilişkisi içinde hareket etmesinin, failin önceden aldığı suç işleme kararına bir etki ettiğini iddia etmek hukuk mantığıyla bağdaşır nitelikte değildir. **O halde, Mustafa'nın 25. 06. 1999 tarihi de dahil olmak üzere, bundan sonra yaptığı bazı zimmete geçirme fiillerini asli-maddi fail**

⁶⁶ İçel/Sokullu Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 447.

⁶⁷ Y. CGK. 1. 6. 1999, E. 6/122, K. 145 (Kazancı Veri Tabanı)

⁶⁸ İçel/Sokullu Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 449, “Hatta iştirak halinde işlenen suçların asli faillerinin farklı kişiler olması da diğer şerikler bakımından zincirleme suçun gerçekleşmesini önlemez. Buna karşılık, bazı suçları yalnız başına işleyen failin diğer suçlara fer'i şerik olarak iştirak etmesi, onun yönünden suç işleme kararının değiştiğine karine sayılabilir”.

olarak iştirak halinde işlemesi, yeni bir suç işleme kararıyla hareket ettiğini göstermez. Suçların işlenme zamanı kıstasına değinecek olursak, işlenen suçların arasında uzun zaman farkının olması suç işleme kararının yenilendiğine delil değil, yalnızca **karine** teşkil edebilir. Yani, fiiller arasında uzunca bir zaman olduğu için suç işleme kararının yenilendiğini söylemek her zaman doğru olmayabilecektir. Örneğin, elindeki sahte çekleri kolayca anlaşılabilmesi için yılda bir kez olmak üzere, her yılın farklı zamanlarında bozduran failin eylemleri arasında sübjektif bağın olmadığını iddia etmek olanaksızdır. Aynı şekilde, suçun başka yerlerde işlenmesi hususu da, aynı suç işleme kararının tespiti bakımından ancak bir **karine** olarak değerlendirilebilir. Nitekim, işverenin hem yazlık hem de kışlık evinde bazı eşyalarını çalan uşağın eyleminin zincirleme suçun sübjektif koşulunun gerçekleşmediğini göstermez⁶⁹. **Bu sebeple, Mustafa Kambur'un 25. 11. 1999 tarihinde geçici görevle gittiği Nallıhan Şubesi'nde yeni bir suç işleme kararıyla zimmet suçunu işlediğini söylemek doğru değildir.**

Sonuç olarak, Mustafa Kambur'un **15.02.1999** ile **26.02.1999** tarihlerinde; iştirak ilişkisi içinde asli-maddi fail olarak **25.03.1999**, **09.04.1999** ile **15.09.1999** tarihlerinde; arkadaşına vermek üzere **24.08.1999** ve geçici görevle gittiği Nallıhan Şubesi'nde **25.11.1999** tarihinde tek başına; Anıttepe Şubesi'ne dönmesiyle tekrar iştirak ilişkisi içerisinde asli-maddi fail olarak **07.01.2000**, **21.05.2000** ile **24.01.2001** tarihlerinde işlemiş olduğu zimmet suçları TCK m. 80 gereğince tek bir suç sayılmalıdır. Neriman ile Satılmış da **25.03.1999**, **09.04.1999**, **15.09.1999**, **07.01.2000**, **01.05.2000** ile **24.01.2001** tarihlerinde iştirak halinde işledikleri zimmet suçları yine TCK m. 80 gereğince tek bir suç sayılarak ceza tayin olunmalıdır.

D. ETKİN PİŞMANLIK (TCK. m. 202/3)

Zararın, kovuşturma yapılmadan önce tamamıyla ödenmiş olması halinde yukarıdaki fıkralarda yazılı cezaların yarısı, ödeme hükümden önce gerçekleştirilmiş ise üçte biri indirilir (TCK m. 202/3).

⁶⁹ İçel/Sokullu Akıncı/Özgenç/Sözüer/Mahmutoğlu/Ünver, s. 450.

Olayımızda zararın giderilmesi yalnızca 15.09.1999 tarihinde gerçekleştirilen zimmet eylemi için söz konusu olup M. K, S. C ve N. Y 'nin diğer eylemleri için geçerli değildir.

TCK m. 202/3'te düzenlenen indirim suç sonrası pişmanlık hali olup failin suçun sonuçlarını ortadan kaldırması faaliyetidir⁷⁰. Suç sonrası pişmanlık hali genel hükümlerde düzenlenmemekte yalnızca TCK'de bazı hükümler için getirilmiş bulunmaktadır. TCK m. 202/3 bu düzenlemelerden biridir. Maddede yalnızca zararın giderilmesi arandığından failin bunu yaparken ki rızasının ya da pişmanlığının önemi yoktur.

TCK m. 202/3'te düzenlenen indirim şahsi bir indirim sebebidir⁷¹. Mustafa'nın zararın tazminine katıldığı sabit olup bu indirim sebebinden yararlanmasına engel yoktur. S.C ve N.Y'nin zararın giderilmesine katılıp katılmadıkları hakkında delil olmamakla birlikte, zararın giderilmesinde menfaatlerinin olduğu çok açık olduğundan ayrıca zimmet fiilinin ortaya çıkma tehlikesi Satılmış'ın yanlışlığından kaynaklandığından şüpheden sanık yararlanır ilkesi gereğince sanık lehine yorum yapılmalı ve N.Y ve S.C de bu indirim sebebinden faydalanmalıdır.

E. DOLANDIRICILIK SUÇU

15.09.1999 tarihinde Satılmış'ın yaptığı yanlışlık sebebiyle o günkü kasa mutabakatının sağlanamaması üzerine Mustafa paniğe kapılmış ve bu yanlışlığı Muhittin'in acemiliği ile yapmış olabileceğini, durumun genel müdürlüğe intikal ederse birkaç kişinin başının yanabileceğini ileri sürmüş, bu yüzden şube personeline aralarında para toplamayı teklif etmiştir.

İddia makamı bu fiilin 756 sayılı TCK m. 503 çerçevesinde suç teşkil ettiğini savunmaktadır⁷².

⁷⁰ Artuk, Mehmet Emin/Gökçen, Ahmet/Yenidünya, A. Caner, Ceza Hukuku Genel Hükümler 1, Ankara 2002, s. 793.

⁷¹ Öztürk, Bahri/Erdem, Mustafa Ruhan/Özbek, Veli Özer, Öztürk Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku, Ankara 2002, s. 228.

⁷² "bir kişiyi kandırabilecek nitelikte hile ve desiseler yaparak hataya düşürüp onun

Dolandırıcılık suçunu öngören hükümlerin amacı sadece malvarlığını korumak değil, aynı zamanda kişinin malvarlığına ilişkin işlemler yönünden irade özgürlüğünü de korumaktır⁷³.

Suçun mağduru, zarara uğrayan malvarlığının sahibi olan gerçek veya tüzel kişilerdir. Suçun oluşması için kendisine karşı hileli davranışta bulunan kişi ile bu yüzden malvarlığı zarara uğrayan kişinin aynı olması aranmamıştır⁷⁴. Ancak **aldatılan** ve **malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunan** kişinin aynı olması gerekmektedir⁷⁵.

Kanunda “*hile ve desise*”nin tanımı yer almamakla birlikte, öğretilerde hile ve desise, objektif olarak hataya düşürücü ve başkasının tasavvuru üzerinde etki yaratan her türlü davranış olarak tanımlanmaktadır⁷⁶. Kanunda hile ve desisenin “*kandırabilecek nitelikte*” olması şart koşulduğundan, kullanılan hile ve desisenin bu nitelikte olup olmadığı her somut olayın özelliğine ve bununla birlikte aldatılanın durumu da göz önüne alınarak belirlenmelidir.

Dolandırıcılık suçunda başvurulacak hilenin belli bir ağırlığa ulaşması gerektiği kabul edilmekle birlikte, özel hukuk hilesi-ceza hukuku hilesi ayrımını yapan yazarlar arasında ceza hukuku açısından hilenin nasıl anlaşıl-

---

veya başkasının zararına, kendisine veya başkasına haksız bir menfaat sağlayan kişiye bir yıldan üç yıla kadar hapis ve sağladığı haksız menfaatin bir misli kadar ağır para cezası verilir.

Fiili, mağdurda esasen var olan hatadan, hile ve desise kullanmak suretiyle yararlanarak gerçekleştiren kişi hakkında da birinci fıkrada yazılı ceza uygulanır”.

⁷³ **Özgenç**, İzzet, Ekonomik Çıkar Amacıyla İşlenen Suçlar, Ankara 2002, s. 16; **Erem**, Faruk/**Toroslu**, Nevzat, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara 2003 s. 521; **Selçuk**, Sami, Dolandırıcılık, İstanbul 1982, n°: 47.

⁷⁴ **Erem/Toroslu**, s. 521; **Tümerkan**, Somay, Dolandırıcılık Suçu (Karşılıksız Çek Keşidesi Fiilleri), İstanbul 1987, s. 22.

⁷⁵ **Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, M. Ruhan, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, İzmir 2002, s. 557.

⁷⁶ **Erem/Toroslu**, s. 523; **Önder**, Ayhan, Şahıslara ve Mala Karşı Cürümler ve Bilişim Alanında Suçlar, İstanbul 1994, s. 370; **Özgenç**, s. 18; **Selçuk**, n°:67; **Tümerkan**, s. 54.

ması gerektiği konusunda görüş birliği mevcut değildir. "Sahneye koyma görüşü" olarak adlandırılan ve DÖNMEZER⁷⁷ tarafından savunulan görüşe göre yalana doğru görünümü verecek şekilde sahneye koymak gerekir.

15.09.1999'da Satılmış'ın yaptığı yanlışlık sebebiyle o günkü kasa mutabakasının sağlanamaması üzerine Mustafa paniğe kapılmış ve bu yanlışlığı Muhittin'in acemiliği ile yapmış olabileceğini, durumun genel müdürlüğe intikal ederse birkaç kişinin başının yanabileceğini ileri sürmüş, bu yüzden şube personeline aralarında para toplamayı teklif etmiştir. M.K'nin bu davranışının şube personelinin aldatacak nitelikte kabul etmemekteyiz. Zira, **M.K'nin beyanı şube personelinin bu beyanın doğruluğunu denetleme olanağını ortadan kaldırmamakla⁷⁸ birlikte inceleme eğilimlerini etkisiz bırakacak yoğunluk ve güçte de değildir⁷⁹**. Şube personeli her zaman gidip yapılan yanlışlığın Muhittin'in işleminden kaynaklanıp kaynaklanmadığını inceleyebileceği gibi (her ne kadar olayda Muhittin'in M.K'nin açıklamalarından haberi olup olmadığı belirtilmese de) Muhittin de yapılan yanlışlığın kendisinden kaynaklanıp kaynaklanmadığını ortaya çıkarabilir.

F. Müvekkil Aysel Coşkun'un ise eşini suça teşvik ettiği iddia edilmektedir ancak buna ilişkin dava dosyasında hiçbir yasal delil bulunmamaktadır.

---

⁷⁷ **Dönmezer**, Sulhi, Kişilere ve Mala Karşı Cürümler, İstanbul 2001, n°370, başvuru hilenin dolandırıcılık suçunu oluşturması için yapılan yalan açıklamaların doğruluğunu kabul ettirecek ve böylece karşı tarafın inceleme eğilimini etkisiz bırakacak yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana bazı dış hareketlerin eklenmesi gerekir.

⁷⁸ Y. 11. CD 07.10.2004 9324/7236, YKD Eylül 2005, s. 1475 (**Tezcan**, Durmuş/**Erdem**, M. Ruhan/**Önok**, R. Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Ankara 2007 s. 557, dipnot 364).

⁷⁹ Dolandırıcılık suçlarında, bu amaçla yapılan **yalan açıklamaların hile ve desise oluşturabilmesi için muhatabının inceleme eğilimini etkisiz bırakabilecek yoğunluk ve güçte olması ve gerektiğinde yalana bir takım dış hareketlerin eklenmiş bulunması gerekir**, Y.CGK. 27.04.2004 6-85/104 (**Tezcan/Erdem/Önok**, s. 557 dipnot 364).

SONUÇ VE İSTEM :

Yukarıda açıklanan gerekçelerle,

1. Öncelikle 25.11.2000 tarihine kadar işlenen tüm fiillere 4389 sayılı Bankalar Kanunu m.22/3 uygulanmasına,

2. Fikri içtima hükümleri gereği müvekkil hakkında TCK'nin 340. maddesindeki "**FİKRİ SAHTEKARLIK**" ve TCK'nin 348. maddesindeki "**EVRAKI YOK ETMEK VEYA BOZMAK**" suçlarından ceza verilmesine,

3. Müvekkil Neriman Yalçinkaya'nın zaruret hali hukuka uygunluk sebebi dolayısıyla beraatine,

4. Mustafa Kambur'un **15.02.1999** ile **26.02.1999** tarihlerinde; iştirak ilişkisi içinde asli-maddi fail olarak **25.03.1999**, **09.04.1999** ile **15.09.1999** tarihlerinde; arkadaşına vermek üzere **24.08.1999** ve geçici görevle gittiği Nallıhan Şubesinde **25.11.1999** tarihinde tek başına; Anittepe Şubesi'ne dönmesiyle tekrar iştirak ilişkisi içerisinde asli-maddi fail olarak **07.01.2000**, **21.05.2000** ile **24.01.2001** tarihlerinde işlemiş olduğu zimmet suçları TCK m.80 gereğince tek bir suç sayılmalıdır. Neriman ile Satılmış da **25.03.1999**, **09.04.1999**, **15.09.1999**, **07.01.2000**, **01.05.2000** ile **24.01.2001** tarihlerinde iştirak halinde işledikleri zimmet suçları yine TCK m. 80 gereğince tek bir suç olarak kabulüne,

5. **15.09.1999** tarihinde işlenen Zimmet Suçuyla ilgili olarak sanıklar TCK m. 202/3'te öngörülen indirimden yararlandırılmalarına,

6. Müvekkil Mustafa Kambur hakkında Dolandırıcılık Suçunun unsurlarının oluşmamasından dolayı beraatine karar verilmesine,

7. Eşini suça teşvik ettiği iddia olunan müvekkil Aysel Coşkun'un beraatine karar verilmesi müvekkil adına arz ve istirham olunur.
05.08.2005

Mustafa Kambur   Neriman Yalçinkaya,   Satılmış ve Aysel Coşkun
Müdafii Av. ....

SAVUNMA DİLEKÇESİ 2

TAKIM NO: 2008/1

ANKARA ( )ASLİYE CEZA MAHKEMESİ HAKİMLİĞİ'NE

Esas No : 2004/3528
Savunma Sunan : Ahmet Açıkgöz
Vekilleri : Av.
Suç : 765 S. TCK m.203 Denetim Görevini İhmal ile Zimmete Sebebiyet Verme
Konu : 2004/113 sayılı iddianame ile müvekkil Ahmet Açıkgöz hakkında açılan kamu davasına ilişkin savunmamızdır.

I. OLAYLAR

Türkiye Emlak Bankası'nda müfettiş olarak çalışmakta olan müvekkil Ahmet Açıkgöz'ün Kızılcahaman Şubesi'nde 1999 yılının Mart ayında yapmış olduğu olağan teftişte müvekkil denetim görevini gerektiği gibi yerine getirmiş olmasına rağmen hakkında 2004/... soruşturma sayılı iddianame ile denetim görevini ihmal ettiği ve bunun neticesinde bankaya karşı zimmet fiillerinde artış olduğundan bahisle 765 s. TCK m. 203 maddesine dayalı olarak cezalandırılması istemli işbu kamu davası açılmıştır.

II. SAVUNMALARIMIZ

1. Bekletici mesele sorunu: Müvekkil Ahmet Açıkgöz denetim görevini gereği gibi yerine getirmemekten dolayı zimmet fiillerinin artışından sorumlu tutulmak istenmektedir. Ancak ilgili zimmet fiillerine ilişkin yargılamalar halen devam etmekte olduğundan ve haklarında kesinleşmiş bir mahkumiyet hükmü olmadan zimmetin varlığından söz edilemeyeceğinden (Suçsuzluk Karinesi -An. Mm.38) bu davanın yargılamasının zimmet suçuna

ilişkin yargılama sonuçlanıncaya kadar durması yönünde karar verilmesi usuli bir zorunluluktur⁸⁰.

2. Müvekkil denetim görevini gereği gibi yerine getirmiştir. Zimmete ilişkin yargılamada sanık konumunda olan Mustafa tüm muhasebeleştirme işlemlerini usulüne uygun şekilde yaptığından, bunların tespiti imkansızdır. Daha sonra yapılan teftişlerde bunun ortaya çıkması zimmet fiillerinin sayısının fazla olması ve olaya karışan sanıkların hatalı işlemler yapmış olmalarıdır.

3. Müvekkilin suça ilişkin kastı yoktur. 765 s. TCK m. 203’de yer alan suç tipi ancak kasten işlenebilir taksirle işlenemez. Kastın mutlaka genel kast dahi olsa suça ilişkin neticeleri kapsamaması gerekmektedir. TCK m. 203’de yer alan suçun neticesi zimmetin oluşmasını veya artmasını mümkün kılmaktır. Müvekkilin ise bu şekilde bir kastının olduğunu söylemek yani bunları bildiğini ve istediğini söylemek mümkün değildir. Müvekkilin gayri muayyen kastından da söz edilmez zira bu neticeler denetim görevinin zorunlu neticeleri değildir. Yani her denetim görevinin ihmali zimmet neticesini doğurmaz ayrıca iddianame de yer aldığı şekilde müvekkilin zimmeti göze aldığı söylemek mümkün değildir.

4. Suça ilişkin netice arasında nedensellik bağı yoktur. İlgili suçun genel düzenleniş şekli olan görevi ihmal suçuna ilişkin olarak Yargıtay, zararın *doğrudan doğruya sanığın eyleminden meydana gelmesini* aramaktadır⁸¹. Müvekkilin denetim görevinde bir ihmali olduğu kabul edilse bile bununla zimmet fiili arasında nedensellik bağlantısı yoktur. 08.03.1999 tarihinden yani müvekkilin teftişinden sonra işlenen suçların tamamı müvekkilin görev alanına girmeyen bir şube olan Anıttepe ve Nallıhan şubelerinde işlenmiştir. Bu şubelerinde ki gerçekleşen fiillerden müvekkilin sorumlu tutulması mümkün değildir.

⁸⁰ Aynı yönde bkz. Çetin Erol, Ceza hukukunda ve Özel yasalarda memur ve memur suçları, Ankara 2003, s. 823.

⁸¹ Y.C.G.K., 5.7.1965, E. 4-264, K. 285.

SONUÇ VE İSTEM :

Yukarıda açıklanan gerekçelerle,

- 1) Ankara ( ) Ağır Ceza Mahkemesinde görülmekte olan zimmete ilişkin yargılamanın bu dava bakımından bekletici mesele yapılmasına,
- 2) Müvekkil hakkında suçun unsurlarının oluşmamasından dolayı beraat hükmüne karar verilmesi müvekkil adına arz ve istirham olunur.

Ahmet Açığöz

Müdafii Av.